

**СОНГИНОХАЙРХАН ДҮҮРГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН 2013-2016 ОНЫ СОНГУУЛИЙН БҮРЭН
ЭРХИЙН ХУГАЦАААНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХЭРЭГЖИЛТИЙН ЯВЦ**

/2014 оны жилийн эцсийн байдлаар/

2014-12-02

Д/д	Хөтөлбөрийн заалт	Хариуцах хэлтэс, албад	Хэрэгжилтийн явц	Хувь
Нэг. Дүүргийн эдийн засаг, санхүүгийн чадавхийг бэхжүүлнэ.				
1.1. Бизнес эрхлэгчдийг дэмжих талаар				
1.	1.1.1. Зээлийн барьцаа, батлан даалтын хуулийг хэрэгжүүлэхэд дүүргийн Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих төвийн үйл ажиллагааг чиглүүлнэ.	ХҮХ, ЖДҮДТ	Дүүргийн Засаг даргын 2013 оны 55 дугаар захирамжаар Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих сургалт мэдээллийн төвийг шинээр 11 хүний орон тоотой байгуулан өрхийн болон жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн судалгаа, сургалт, холбогдох мэдээ, мэдээллээр хангах чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байна. Тус төв нь 2013-2014 онд 34 удаагийн сургалтанд нийт 1030 иргэнийг хамруулж, Шинэ зуун ТББ-тай хамтран инкубатор төвийг байгуулан, 24 үйлдвэрлэл эрхлэгчийг түрээсийн хөнгөлттэй ажлын байраар ханган ажиллаж байна. Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх сан, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн зээл, олон улсын болон төрийн бус байгууллагуудаас хэрэгжүүлж буй бичил зээлийн хөтөлбөрт 117 жижиг дунд үйлдвэр эрхлэгчийн 3.1 тэрбум төгрөгийн төслийг холбогдох байгууллагуудад уламжилсанаас 109 иргэн, аж ахуй нэгж нь 1.7 тэрбум төгрөгийн зээлд хамрагдан төсөл нь амжилттай хэрэгжиж байна. Нийслэлийн Засаг даргын 2013-2016 оны үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрт Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих төвийг Сонгинохайрхан дүүргийн Жаргалант тосгонд байгуулахаар тусгагдсаныг хүн амын төвлөрөл, үйлчилгээний хүртээмж зэргийг харгалзан дахин судалж, барилга барих байршлыг өөрчлүүлэх саналыг нийслэлийн Засаг даргад дүүргийн Засаг даргын 2013 оны 06 дугаар сарын 12-ны өдрийн 3/964 албан бичгээр хүргүүлсэн. Үүний дагуу дүүргийн Засаг даргын 2013 оны 365 дугаар захирамжаар 18 дугаар хорооны 12-р байрны ар талд 0.025 га газрыг конторын зориулалтаар олгосон.	45.0
2.	1.1.2. Аж ахуйн ур чадвар эзэмшүүлэх сургалт, бизнес инкубаци болон төсөл хөтөлбөр боловсруулах зөвлөгөө, мэдээллийн үйлчилгээний дэмжлэг үзүүлнэ.	ХҮХ, ЖДҮДТ	Мэргэжлийн болон бизнесийн шат дараалсан сургалтанд 2013 онд 1536, 2014 онд 1165, нийт 2701 иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагыг хамруулсан. Жижиг дунд үйлдвэрийг дэмжих “Сонгинохайрхан” төвд 13 үйлдвэр түрээсийн хөнгөлттэй нөхцөлөөр үйл ажиллагаагаа явуулж нийт 42 хүнийг ажлын байраар ханган ажиллаж байна. “Би Жи Сервис” ХХК-д 5, “Хүний эрх, хүний хөгжил” ТББ-д 2, “Технож” бизнес инкубатор төвд 4 нийт 11 бойжигч бойжуулан ажиллаж байна. 31 дүгээр хорооны нутаг дэвсгэрт “Шинэ зуун гэр хороолол” ТББ-ын байранд бойжуулах төвийг байгуулан 3 ээлжээр 24 үйлдвэрлэгчийг /73,5 м2 талбай бүхий/ түрээсийн хөнгөлттэй байраар ханган ажиллаж байна.	50.0

3.	1.1.3. Дүүргийн эдийн засгийн тэргүүлэх 5 чиглэл болох сүү, мах, барилгын материал, сүлжмэл, оёдол, гар урлалын үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг дэмжин улс, нийслэл, орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтыг дээрх салбарт чиглүүлж, дүүргийн брэнд бүтээгдэхүүнийг бий болгоно.	ХҮХ, ЖДҮДТ	2013 онд урт хугацаатай, бага хүүтэй зээлд хамрагдахаар 70 жижиг дунд үйлдвэрлэл, бичил бизнес эрхлэгч иргэд, аж ахуйн нэгжүүд 3.9 тэрбум төгрөгийн төсөл ирүүлснээс төсөл сонгон шалгаруулах дүүргийн дэд комисс 15 иргэн, аж ахуйн нэгжийн 550.0 сая төгрөгийн төслийг шалгаруулан холбогдох санхүүгийн байгууллагад шилжүүлэн 13 иргэн, аж ахуйн нэгж 550.0 сая төгрөгийн зээлд хамрагдан төслөө хэрэгжүүлж байна. 2014 онд жижиг дунд үйлдвэрлэлийн хөнгөлөлттэй зээлийн санхүүжилтэд 1,5 тэрбум төгрөг хуваарилагдсан бөгөөд нийт 113 төслийг хүлээн авч, 39 төслийг шалгаруулан холбогдох банк санхүүгийн байгууллагад шилжүүлсэн. Үйлдвэр хөдөө аж ахуйн яамнаас зарласан “Сүүний чиглэлийн үхрийн 50-300 үнээний цогцолбор байгуулах” Францын хөрөнгө оруулалттай төслийн шалгаруулалтанд шалгарсан дүүргийн 4 фермер эрхлэгч иргэн, аж ахуйн нэгжийн холбогдох баримт бичгийг банк санхүүгийн байгууллагад шилжүүлсэн. Эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэх цогц, фермер байгуулах боломжтой 8 байршлыг тогтоон Засаг даргын 2014 оны 2/3135 тоот албан бичгээр нийслэлийн Үйлдвэр хөдөө аж ахуйн газарт хүргүүлсэн. Эрчимжсэн мал аж ахуйн хөгжлийг дэмжих” хөтөлбөрийн хүрээнд сүүний чиглэлийн “50 үнээний цогцолбор барилга”-ын техник эдийн засгийн үндэслэлийг Улаанбаатар хотын Ерөнхий архитектороор батлуулж, нийслэлийн Үйлдвэр хөдөө аж ахуйн газартай хамтран Жаргалант тосгоны фермүүдийн макетыг хийлгэхээр Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс 5.0 сая төгрөгийг гаргаж тендер зарлахаар бэлтгэл ажлыг хангаад байна. “Турмалин ион” ХХК нь цахим төхөөрөмж болон цахилгаан хэрэгслийн цацраг туяанаас хамгаалах “Цацрагийн хамгаалалт”, “Маргад эрхэм” ХХК нь хоёрдогч түүхий эдээр байгальд ээлтэй ЭКО үйлдвэрлэлийн аргаар барилгын материал болон бусад бүтээгдэхүүн боловсруулан үйлдвэрлэж, тус 2 бүтээгдэхүүнийг дүүргийн “БРЭНД” бүтээгдэхүүнээр шалгаруулж “БАТЛАМЖ” гардуулав. Дүүргийн Засаг даргын 2014 оны А/354 дүгээр захирамжаар экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн үзэсгэлэн худалдааг Драгон төвд 2014 оны 10 дугаар сарын 14-ний өдөр зохион байгууллаа. Дүүргийн нутаг дэвсгэрт үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа эрхэлж буй 40 гаруй иргэн, аж ахуйн нэгж тус үзэсгэлэнд оролцож, “Шилдэгийн шилдэг бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч”-ээр “Их тайга” ХХК, “Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч”-ээр “Ховор угалз”, “Оюунлаг мандах ТББ”, “Сионы жүүс” ХХК, тус тус шалгарлаа.	50.0
4.	1.1.4. Хөнгөн, хүнсний үйлдвэрлэлийг дэмжих чиглэлээр гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулагчидтай хамтран ажиллана.	ХҮХ, ЗХХ	21-р хорооны 361-ын гарам орчмын 200 га газарт “Аж үйлдвэрийн парк” байгуулах ажил судалгааны түвшинд явагдаж байгаа ба Солонгосын Леадинг аллиансе ХХК-д хөрөнгө оруулагчаар хамтран ажиллах тухай хүсэлтийг 2013 оны 1/1187 тоот албан бичгээр хүргүүлсэн. Тус компанийн зүгээс хөрөнгө оруулалт хийж, хамтран ажиллахаа мэдэгдсэн. Хамтын ажиллагаатай дүүрэг болох ӨМӨЗОрны Хөлөн буйр аймгийн Хайлаар, БНХАУ-ын Эрээн хот, Мишээл экспо төвд зохион байгуулагдсан	35.0

			олон улсын үзэсгэлэн худалдаанд оёдол, сүлжмэл нэхмэл, гар урлалын чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлж буй иргэн, аж ахуйн нэгжүүдийг зохион байгуулан оролцуулсан. Тайван улсын Тайпай хотод зохион байгуулагдах “Эко” үзэсгэлэн яармагт Тэсо ХХК нь 4 төрлийн бүтээгдэхүүнтэй оролцох болсныг файлаар /ubtrade.office@msa.hinet.net/ болон 2/16 дугаар албан бичгээр Тайвань улс дахь Улаанбаатарын худалдаа эдийн засгийн төлөөлөгчийн газарт уламжилсан. 21-р хорооны нутаг дэвсгэр 361-ийн гармын орчимд жижиг дунд үйлдвэрлэлийн парк байгуулах төслийг нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийн 2015 оны зорилтод тусгуулахаар дүүргийн Засаг даргын 1/1020 албан тоотойр НЗДТГ-т хүргүүлсэн. Япон Улсын Фарм Дү компани, Эвридэй ХХК-ний 50, 50 хувийн хөрөнгө оруулалтаар 21-р хороо Дааган толгойд гүзээлзгэний тариалалт, үйлдвэр бий болгоход зориулж 23 га газрыг шийдвэрлэсэн. Тус компаниудын хамтарсан гүзээлзгэний хүлэмжийн тариалалтын үйл ажиллагаа 2014 оны 06 сараас эхлээд байна.	
5.	1.1.5. Газар тариалан, төмс, хүнсний ногооны чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхлэгчдийг дэмжиж ажиллана.	ХҮХ, ӨГХА	“Шинэлэг санаан дээр суурилсан хүнсний аюулгүй байдлыг хангах” хөтөлбөрийн хүрээнд “Каритас-монгол” ТББ-аас 46 хүлэмж, 29 зоорийг барьж байгуулан дүүргийн нутаг дэвсгэрт төмс, хүнсний ногооны чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа 75 иргэнд хүлээлгэн өгсөн. Хүлэмж, зоорины аж ахуй эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр “Хүлэмжийг хэрхэн ашиглаж сурах, зоорийг яаж бий болгох, түүнийг ашиглах нь” сэдэвт сургалтуудыг төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтран 3 удаа 280 иргэн, аж ахуйн нэгжийг хамруулан зохион байгуулсан. Дүүргийн газар тариалан эрхлэгчдийн зөвлөгөөнийг нийслэлийн Үйлдвэр хөдөө аж ахуйн газартай хамтран 2014 оны 04 дүгээр сарын 17, 18-ны өдрүүдэд 21-р хороо 361 гарамын “Их булгийн тохой” ХХКомпаний тариалангийн талбайд байгууллаа. Тус сургалтанд Үйлдвэр хөдөө аж ахуйн яамны дэд сайд, Нийслэлийн Засаг даргын Экологи байгаль орчин хариуцсан орлогч, Нийслэлийн үйлдвэр хөдөө аж ахуйн газрын дарга, 150 гаруй иргэд, 10 гаруй аж ахуйн нэгж байгууллага оролцсон. Дүүргийн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд “Намрын ногоон өдрүүд” үзэсгэлэн худалдааг 5 цэгт зохион байгуулсан. Эх орны хөрсөнд ургасан эрүүл ахуйн шаардлага хангасан хямд үнэтэй төмс, хүнсний ногоог тариаланчдын гар дээрээс үнийн нэмэгдэлгүй худалдан авах боломжийг бий болгосон.	50.0
6.	1.1.6. “Монгол мал” үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	ХҮХ	“Мал эмнэлэг үржлийн нэгжүүдийн газар нутгийг шинэчлэн тогтоох тухай” дүүргийн Засаг даргын 2013 оны 121 дүгээр захирамжаар “Бамбуу” ХХК-д 21-р хороо Жаргалант тосгоны төв орчим, Мухарын амнаас Соёондоогийн ам, Дүүрэн, Цагаан тэмээт, Оорцог, Ар гүнт, Нүхт, Рашаант, “Буян-хөхий” ХХК-д 22, 32-р хорооны Эмээлт, Давааны зөрлөг, Долоон худаг, 361-р гарам, “Рез” ХХК-д 21-р хорооны Нарийн, Шар хадны ам, Согоот, Сүүж уул, 60-ын хоолой орчмын газар нутгийг тус тус харъяалуулан ачааллыг тэнцвэржүүлэв. Нийслэл, дүүргээс малчдын дунд авч	45.0

			<p>хэрэгжүүлж байгаа бодлого шийдвэрийг танилцуулах, хэрэгжилтийг хангах, малын хулгайн гэмт хэрэг зөрчилд өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор “Малчдын зөвлөгөөн”-ийг 2013 оны 3-р сард Жаргалант тосгонд зохион байгуулсан. Малыг удмын санг хамгаалах ажлын хүрээнд мал, амьтдыг вакцинжуулах ажлын зардалд нийт 37,8 сая төгрөг зарцуулсан байна. Нийт 11400 бод ээмэгжүүлэхээс 11180 бод, 8000 бог ээмэгжүүлэхээс 100 хувь тус тус ээмэгжүүлэн нийслэлийн Үйлдвэр хөдөө аж ахуйн газрын мэдээллийн санд оруулсан. 2013, 2014 онуудад “Шилмэл мал” үзэсгэлэн худалдаанд дүүргийн мал аж ахуйн салбарт ажлын амжилт гарган, малын үүлдэр угсааг сайжруулж, ашиг шимийг нэмэгдүүлэн нийслэлийн хүн амын хүнсний хэрэгцээг хангахад үнэтэй хувь нэмэр оруулсан 21-р хороо Жаргалант тосгоны “Сүүн далай” фермерийн захирал Д.Жингүү, “Түмэн үхэрт” хоршооны захирал Н.Түмэндэмбэрэл, Н.Батсайхан нар “Нийслэлийн тэргүүний фермер”-ээр шалгарч өргөмжлөл 2.0 сая төгрөгөөр, 21-р хорооны иргэн Б.Төмөрбаатарын Голштэйн үүлдрийн үнээ хамгийн их ашиг шимтэй үнээгээр, иргэн н.Дагвацэрэнгийн бух шилдэг хээлтүүлэгч, Түмэн-үхэрт хоршоо нь Үйлдвэр хөдөө аж ахуйн яамны хүндэт өргөмжлөлөөр тус тус шагнагдлаа. Бэлчээрийн усан хангамжийг сайжруулах ажлын хүрээнд тус дүүргийн 21-р хороо Мухарын ам, 60-ын хоолой, Рашаантын хойд хэсэгт тус бүр нь 16,5 сая төгрөгний үнэ бүхий гүний худгийг барьж байгуулсан.</p>	
7.	1.1.7. Худалдаа, нийтийн хоол, аялал жуулчлал, ахуйн үйлчилгээ эрхлэгчдийн үйл ажиллагаанд мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран хяналт шалгалт хийж, арга зүйн зөвлөгөө өгч ажиллана.	ХҮХ, МХХ,ЦХ I, II хэлтэс	<p>Дүүргийн нутаг дэвсгэрт худалдаа, нийтийн хоол, аялал жуулчлал, ахуйн үйлчилгээний чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгж байгууллагуудад аттестатчилах, удирдамжит, төлөвлөгөөт хяналт, шалгалтуудыг 2013, 2014 онд давхардсан тоогоор 1109 гаруй байгууллагыг хамруулан 9 удаа хяналт шалгалтыг явууллаа. Хяналт шалгалтаар цаг хэтрүүлэн ажилласан, зохих зөвшөөрөлгүй архи согтууруулах ундаа худалдсан, стандартын шаардлага хангаагүй, хугацаа хэтэрсэн бүтээгдэхүүн болон ЕБС-с 500м-ийн тойрогт тамхи худалдаалсан, тусгай зөвшөөрлийн эрхийг хэтрүүлсэн, тусгай зөвшөөрөлгүй согтууруулах ундаа худалдаалж, үйлчилсэн зэрэг зөрчлүүд илэрсэн. “Шөнийн нэгдсэн арга хэмжээ” шалгалтаар цаг хэтрүүлэн ажилласан 9 аж ахуйн нэгж байгууллагуудад хууль хяналтын байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтнууд холбогдох арга хэмжээг тооцож, тусгай зөвшөөрлийн эрхийг цуцлах саналыг ЗАА-ны ХХҮХ-т уламжлан шийдвэрлүүлсэн. Нийт 308 зөрчил илрүүлэн, 21 аж ахуйн нэгж, иргэний 1153ш тамхи, 4 кафе, 2 дэлгүүрийн 54 шил архийг тус тус хурааж Захиргааны журмаар хураагдсан эд зүйлийг улсын орлого болгох, устгах орон тооны бус зөвлөлд шилжүүлсэн. Нийт зөрчил бүхий 57 аж ахуйн нэгж иргэнд хууль, хяналтын байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтнууд 7,5 сая төгрөгийн торгууль шийтгэвэр ногдуулан, 49 заалт бүхий 8 албан шаардлага өгч зөрчлийг арилгуулж ажиллаа. 2013, 2014 онд аттестатчиллаар худалдааны 259, нийтийн хоолны 141 аж ахуйн</p>	50.0

			<p>нэгжийн согтууруулах ундаа худалдан борлуулах тусгай зөвшөөрлийн эрхийг сунгах, стандарт шаардлага хангаагүй худалдааны 75, нийтийн хоолны 44 аж ахуйн нэгжийн тусгай зөвшөөрлийн эрхийг цуцлах шийдвэрийг ЗАА-нд уламжлан шийдвэрлүүлсэн. Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, хяналтын системийг боловсронгуй болгож, камержуулалтыг эрчимжүүлэх ажлын хүрээнд худалдааны 609 аж ахуйн нэгж байгууллага буюу 76,1%, нийтийн хоолны согтууруулах ундаа, түүгээр үйлчлэх тусгай зөвшөөрөлтэй 198 аж ахуйн нэгжийн 80,3 хувь нь хянах камер суурилуулсан. Дүүргийн ИТХ-ын 2014 оны А/11 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Архигүй баасан гараг” дүүргийн дэд хөтөлбөрийн хүрээнд дүүргийн ГХУСАЗЗөвлөлтэй хамтран 2014 оны 02-р сарын 28-ны өдөр Драгон төвийн танхимд худалдааны 300 гаруй аж ахуйн нэгж байгууллагыг хамруулан сургалт зохион байгуулж, эмхэтгэл 500ш-ийг, Гэр хороолол дахь Захирагчийн ажлын албадтай хамтран худалдааны 4 бүсийн 450 гаруй аж ахуйн нэгж байгууллагуудын дунд тамхины хяналтын тухай хуулийн хэрэгжилтийн талаар сургалт зохион байгуулж, тамхины хяналтын тухай хуулийн холбогдох 8 заалтаар сурталчилгааны материал 1000ш-ийг тус тус тараалаа. 2014 онд нийслэлийн Аялал жуулчлалын газартай хамтран 8 амралт, жуулчны бааз, гэр буудалд стандартын үзлэг шалгалтыг явуулахад стандартын шаардлага хангасан-3, үйл ажиллагааны чиглэлээ өөрчилсөн-3, шаардлага хангаагүй-2 аж ахуйн нэгж байна. Ажлын хэсгийн дүгнэлт, санал, стандартын биелэлтийг гарган нийслэлийн Аялал жуулчлалын газарт хүргүүлсэн.</p>	
8.	1.1.8. Толгойт, Баянхошуу, Өнөр бүсүүдэд стандарт шаардлагад нийцсэн хүнсний болон барааны худалдаа, үйлчилгээний цогцолбор төв байгуулах санаачлагыг дэмжинэ.	ХҮХ	<p>Үүрт гоулд ХХК 20-р хорооны Хүнс трейдийн ард байрлалтай өөрийн эзэмшлийн газарт Толгойт бүсийн ард иргэд, аж ахуйн нэгжүүдэд үйлчилгээг ойртуулах зорилгоор худалдааны цогцолбор барих хүсэлт ирүүлснийг судлан, нийслэлийн Өмч харилцааны албанд хандаж, хот төлөвлөлтийн судалгаанд хамрагдаж, зөвшөөрөл авах тухай зөвлөлөө. 1-р хороонд Алтан жолоо импекс ХХК худалдааны цогцолбор ложистик төв, 7-р хорооны Цэнгэл таван ихэр ХХК-ний Сувдан төв, 9-р хорооны Шар нуурын мандал ХХК-ний GMG төв, 20-р хороонд Бишрэлт трейд ХХК, 32-р хорооны нутаг дэвсгэрт Макс хүнс ХХК, Номин тав трейд ХХК-иуд 30-70 гаруй хүний ажлын байр бий болгож, цэг салбараа өргөтгөсөн үйл ажиллагааг дэмжин холбогдох гэрээ, зөвшөөрлийг олгож ажилласан.</p>	45.0
9.	1.1.9. Хүнсний гол нэрийн бүтээгдэхүүний хангамж, аюулгүй байдлыг хангахад чиглэгдсэн бодлогыг хэрэгжүүлнэ.	ХҮХ	<p>Стандартын шаардлага хангасан аж ахуйн нэгж байгууллагуудыг сонгон 32 хорооны 192 цэгээр нөөцийн мах худалдан борлуулах ажлыг зохион байгуулсан. “Өрх бүрт нэг гулууз” нөөцийн махны өргөтгөсөн худалдааг Баянхошууны тойрог, Толгойт, Цамбагарав худалдааны төв, Макс худалдааны төв, Шөнийн захын урд талбайд 2013 онд 5 удаа, 2014 оны 06 дугаар сар хүртэл 7 хоног бүрийн Баасан, Бямба, Ням гарагуудад зохион байгуулсан. Нөөцийн махны борлуулалтын явцад мэргэжлийн байгууллага, иргэдтэй хамтран хяналт шалгалтыг тогтмол зохион байгууллаа.</p>	50.0

			“Эрүүл хүнс, зөв зохистой хооллолт, тэжээлийн дутлаас урьдчилан сэргийлэх тухай” сэдэвт сургалт, хоолны өдөрлөгийг 2014 оны 05-р сард 156-р цэцэрлэг дээр, “Бидний зоог” сэдэвт амталгаат өдөрлөгийг 11-р сард 79-р цэцэрлэг дээр зохион байгууллаа. ЭМТ-ийн Хоол шим тэжээлийн төв дээр Эрүүл аюулгүй хүнс, зөв зохистой хооллолт, хүнсний аюулгүй байдал” сэдэвтэй сургалтыг 21 рестораны тогооч нарыг хамруулан зохион байгуулсан. Хүнсний тухай хуулийн 5,6 дугаар зүйлд заасны дагуу дүүргийн хүнсний хангамж, нөөц, хүртээмжийг тодорхойлох, байгалийн гамшигт үзэгдлийн дараа дүүргийн хүн амыг хооллох, хүнсний материалыг тээвэрлэх зардал, усны тооцоолол зэрэг судалгаануудыг гарган ажилласан.	
10.	1.1.10. Архи, тамхины болон эрүүл бус хүнсний хэрэглээг бууруулах бүх нийтийн аян өрнүүлэх замаар эрүүл, соёлтой үйлчилгээ үзүүлдэг бизнесийн байгууллагыг дэмжинэ.	ХҮХ	Дүүргийн Засаг даргын А/158 захирамжийн дагуу “Тамхины хяналтын тухай хуулийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх сарын аян”-ыг зохион байгууллаа. Тамхины хяналтын тухай хуулийг сурталчлах, хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх сургалт, Архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хуулийн шинэчилсэн хуулийн төслийн хэлэлцүүлгийг Баянхошуу, Наран, Толгойт бүсэд худалдаа, үйлчилгээний чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхлэдэг 250 аж ахуйн нэгжүүдийн дунд зохион байгуулж, тамхи татахыг хориглосон анхааруулах материалыг сургалтанд хамрагдсан нийт аж ахуйн нэгжүүдийн төлөөлөлд тараасан. Дүүргийн Засаг даргын 2013 оны 352, 2014 оны А/279 дугаар захирамжийн дагуу дүүргийн “Эрүүл зөв хоолыг эрхэмлэгч ресторан” шалгаруулж шилдэг рестораныг Засаг даргын Өргөмжлөлөөр шагналаа. НЭМГ-аас 2013 оны Нийслэлийн шилдэг “Эрүүл зөв хоолыг эрхэмлэгч ресторан”- аар “Дархан хүч” Комплекс ХХК-ны Кристал ресторан, 2014 онд “Эрдэнэчулуут ХХК-ны “Одод” ресторан, Д. Батжаргал ХХК-ны “Бродвэй” ресторанууд тус тус тэргүүн байраар шалгарсан. Дүүргийн “Архигүй Баасан гараг” дэд хөтөлбөрийн хүрээнд “Сүүтэй бялуутай үдэш” аяны нээлтийн ажиллагааг 2014 оны 10-р сарын 22-нд Цамбагаравын Рокси диско бааранд зохион байгууллаа. Нээлтийн ажиллагаанд дүүргийн удирдлагууд оролцож архи, тамхины хор, хөнөөлийн талаар илтгэл тавилаа. “Сүүтэй, бялуутай үдэш” үйл ажиллагаанд Мандах дээд сургуулийн 60 оюутан, багш нар оролцлоо. Тус санаачлагын тугийг хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний 4 аж ахуйн нэгжээр аялуулаад байна.	45.0
11.	1.1.11. Иргэдэд газар өмчлүүлэх асуудлыг шийдвэрлэн өмчилсөн газраа эдийн засгийн эргэлтэнд оруулахад дэмжлэг үзүүлнэ.	ӨГХА	Нийслэлийн Засаг даргын 28 удаагийн захирамжаар гэр бүлийн хэрэгцээний зориулалтаар 9035, илүү талбайгаа үнээр авсан 25, хамтран өмчлөгч хасуулсан болон кадастрын зураг өөрчлөгдсөн 2124 иргэний буюу нийт 11184 иргэний газар өмчлөлийн асуудлыг шийдвэрлэсэн. 24-р хороо Баруун салааны зуслан, 25-р хороо Зүүн салааны зусланд гэр бүлийн хэрэгцээний зориулалтаар газар өмчлүүлэх ажлыг эхлүүлэхээр нийслэлийн Өмчийн харилцааны газарт газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааны дүгнэлт, хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөө	50.0

12.	1.1.12. Ахуйн үйлчилгээний чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлж буй аж ахуйн нэгж, иргэдэд төрөөс үзүүлэх үйлчилгээг ойртуулна.	ХҮХ	<p>хийлгүүлэх талаар санал хүргүүлсэн.</p> <p>Ахуйн үйлчилгээг иргэдэд ойртуулах ажлын хүрээнд Нарта ХХК-ын гаргасан хүсэлтийг дэмжин хими цэвэрлэгээний 15 түргэн үйлчилгээний цэгийг байршуулж, гэрээ байгуулан ажиллаж байна. 30, 31-р хороонд НҮБ-ийн ХАБИТАТ төслийн хөрөнгөөр ахуйн үйлчилгээний төв баригдсаныг ашиглалтанд хүлээн авсан. 26-р хороо Алтан овоонд халуун ус барихаар 0.07 га газрын зураг төслийг боловсруулж 2013 оны дүүргийн Газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд тусган батлуулж байршлыг тогтоож өгсөн. Монголын үсчин гоо засалчдын холбооны харьяа “Оюунлаг хатад” сургалтын төв дүүргийн Хөдөлмөрийн хэлтэст бүртгэлтэй ажилгүй 80 иргэнийг үсчин гоо засалч, гар урлалын чиглэлээр мэргэжлийн сургалтанд хамруулан ажлын байраар хангасан. Мөн Цэнгэл сор ХХК-ны “Зулаа” сургалтын төв 30 иргэнийг үсчин, гоо засалчийн мэргэжлийн сургалтанд хамруулан ажлын байранд зуучилсан байна. 2014 онд дүүргийн ахуйн үйлчилгээ эрхлэгчдэд хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн хөнгөлөлттэй 2 жилийн хугацаатай, жилийн 10,2 хувийн хүүтэй 5.5 сая төгрөгийн зээл олгож, “Аж ахуй эрхлэлтийн хөтөлбөр”, “Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний ажлын байрыг дэмжих хөтөлбөр”-ийн хүрээнд оёдлын үйлдвэрийн чиглэлээр 37,5 сая, дархан 1.0 сая, саун 1.0 сая, гэр ахуйн тавилга үйлдвэрлэлийн чиглэлээр 7.0 сая, үсчин 7.0 сая, гар утас 5.0 сая, халуун усны чиглэлээр 1.0 сая, гутал үйлдвэрлэлийн чиглэлээр 11.0 сая төгрөгийн буцалтгүй дэмжлэг олгосон. Мөн ЖДҮХС-гийн хөнгөлөлттэй зээлд халуун усны чиглэлээр 75.0 сая, оёдлын чиглэлээр 105.0 сая, гэр ахуйн тавилга үйлдвэрлэлийн чиглэлээр 110.0 сая, алт мөнгөний дарханы чиглэлээр 20.0 сая төгрөгийн зээлийн санхүүжилт олгохоор дэмжин уламжлан судлуулж байна. ЖДҮДТ-д дүүргийн ахуйн үйлчилгээ эрхлэгч 11 иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага бойжуулж шаардлагатай тоног төхөөрөмжийг 100%-ийн хөнгөлөлттэйгээр олгосон. 32-р хороонд ахуйн үйлчилгээний төв барихаар ажиллаж байгаа “Арвайн төгөл” ХХК-д ЖДҮХС-гийн 40.0 сая төгрөгийн хөнгөлөлт зээл олгосон. “Арвайн төгөл” ХХК нь шугам хоолой татах ажлаа хийж төслөө хэрэгжүүлж эхлэхээр шаардагдах тоног төхөөрөмж болон үйл ажиллагаа явуулах байраа бариад бэлэн болгоод байна. “Нийслэлийн хэмжээнд үнэт металл, алт мөнгөний дарханы үйлчилгээ эрхлэгчдийн үйл ажиллагаанд аттестатчилал явуулах тухай” удирдамжийн дагуу Стандарт хэмжил зүйн газартай хамтран 2014 оны 5-р сарын 28, 30-ны өдрүүдэд дүүргийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа үйлчилгээ эрхлэгч аж ахуйн нэгжүүдийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт явуулж, тайланг Захирагчийн ажлын албаны Хүнс, худалдаа үйлчилгээний хэлтэст хүргүүлсэн.</p>	50.0
-----	---	-----	--	------

1.2. Төсөв санхүү, хөрөнгө оруулалтын талаар				
13.	1.2.1. Улс, нийслэл, орон нутгийн төсвийн орлогын төлөвлөгөөг жигд ханган биелүүлж, дүүргийн эдийн засгийн хөгжлийг сайжруулна.	СТСХ, ТХ	<p>2013 оны гүйцэтгэлээр :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Улсын төвлөрсөн төсөвт 25117.5 сая төгрөг төвлөрүүлэхээс 25877.3 сая төгрөг төвлөрүүлж төлөвлөгөөг 103.0 хувь - Нийслэлийн төсвийн орлогод 15893.1 сая төгрөг төвлөрүүлэхээс 16766.8 сая төгрөг төвлөрүүлж төлөвлөгөөг 105.0 хувь - Орон нутгийн төсвийн орлогод 5339.8 сая төгрөг төвлөрүүлэхээс 6644.2 сая төгрөг төвлөрүүлж төлөвлөгөөг 124.0 хувиар тус тус биелэсэн. <p>2014 оны хүлээгдэж буй гүйцэтгэлээр :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Улсын төсөвт 32467.2 сая төгрөг төвлөрүүлэхээс 31387.9 сая төгрөг төвлөрүүлж 96.6 хувь - Нийслэлийн төсөвт 22317.9 сая төгрөг төвлөрүүлэхээс 21825.1 сая төгрөг төвлөрүүлж төлөвлөгөө 97.7 хувь - Орон нутгийн төсөвт 6805.8 сая төгрөг төвлөрүүлэхээс 6908.2 сая төгрөг төвлөрүүлж төсвийн орлогын төлөвлөгөөг 101.5 хувиар тус тус биелүүлэхээр байна. 	50.0
14.	1.2.2. Татварын бааз суурийг нэмэгдүүлэх замаар өөрийгөө тэтгэх эдийн засагтай болох хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлэх, цаашдаа төсвөөс авах татаасыг бууруулах чиглэлд бодлогыг уялдуулна.	СТСХ, ТХ, СХ	<p>2013 оны гүйцэтгэлээр :</p> <p>Орон нутгийн төсвийн орлогыг нэмэгдүүлэх замаар өөрийгөө тэтгэх эдийн засагтай болох хөтөлбөр боловсруулах бэлтгэл ажлыг ханган, Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын санхүү эдийн засгийн ажлын хэсэгтэй хамтран ажилласан. Энэхүү ажлын хүрээнд “Ажилтай, орлоготой Монгол хүн” дэд хөтөлбөр, “Хоршоог хөгжүүлэх нийгмийн хэмжээний дэд хөтөлбөр, “Хог хаягдлын менежментийг сайжруулах дэд хөтөлбөрүүдийг Дүүргийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн хурлаар батлуулан, хариуцах хэлтэс албадуудтай хамтран хэрэгжүүлэн ажилласан. Тус дүүргийн төсвийн орлогод рекламны самбарын орлогыг төлөвлөн оруулдаг болсон, дүүргийн нутаг дэвсгэр дээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа элс хайрга, шар шаварны карьерүүдийн лицензний сунгалт буюу түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын ашиг төлбөрийн орлого, Монгол улсын Захиргааны хариуцлагын тухай хуулийн дагуу торгууль ногдуулах эрх бүхий албан тушаалтануудад төлөвлөгөө хуваарилан өгөх замаар дүүргийн төсвийн орлогыг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авч ажилласан.</p> <p>2014 онд :</p> <p>Дэд хөтөлбөр боловсруулах ажлын хэсэг хөтөлбөртэй холбогдуулан холбогдох газруудаас санал авах ажлыг зохион байгуулан ажиллаж байна. Бэлтгэл ажлын хүрээнд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Орон нутгийн орлогыг нэмэгдүүлэх ажлын хүрээнд эд хөрөнгө худалдан борлуулсаны тэмдэгтийн хураамжийг СБД-н татварын албанд төвлөрүүлдэг байсныг болиулж СХД-н татварын хэлтэст төвлөрүүлдэг болсон. 	50.0

			<p>2. Дүүргийн Засаг Даргын 2014 оны 06-р сарын 06-ны өдрийн А/194 дүгээр захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсэг 2014 оны 08-р сарын 01 хүртэлх хугацаанд дүүргийн бүх хороодын аж ахуйн нэгжүүдээр явж ус рашаан ашигласны гэрээ байгуулах ажлыг зохион байгуулж байна.</p> <p>3. Эд хөрөнгө өмчлөх эрхийн улсын бүртгэлийн үйлчилгээг дүүргийн улсын бүртгэлийн хэлтсээс үзүүлдэг болсонтой холбогдуулан Төсвийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйл, Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай хуулийн 42 дугаар зүйлд тус тус заасны дагуу эд хөрөнгө өмчлөх эрхийн улсын бүртгэлийн улсын тэмдэгтийн хураамжийн орлогыг уг бүртгэлийн үйлчилгээг үзүүлж буй нутаг дэвсгэрийн татварын байгууллагын дансанд төвлөрүүлэн ажиллаж байна.</p> <p>4. Мөн дүүргийн ИТХ-ын тогтоолоор түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр төлдөг аж ахуйн нэгж байгууллагуудад үзлэг шалгалт хийж төлбөр төлүүлэх ажлыг зохион байгуулан ажиллаа.</p>	
15.	1.2.3. Төсвийн болон Татварын хууль тогтоомжийг сурталчлах, байгууллага, иргэнийг татварт бүрэн хамруулах, татварын хяналт шалгалтын үр нөлөөг дээшлүүлэх, өр барагдуулах менежментийг боловсронгуй болгоно.	СТСХ, ТХ	<p>2013 оны гүйцэтгэлээр :</p> <p>2012 оны байдлаар тус дүүрэгтэй 9700 аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэн 85565 харилцдаг байсан бол 2013 оны 03-р улирлын байдлаар аж ахуйн нэгж байгууллага 10050, иргэн 87721 болж татварын бааз суурь нэмэгдсэн. Татварын хууль тогтоомжийг сурталчлах, татвар төлөгчдийн өдрүүдийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх ажлын хүрээнд 2013 оны байдлаар давхардсан тоогоор нийт 1000 гаруй аж ахуйн нэгж, 4217 иргэнд сургалт хийж, зөвөлгөө өгсөн. Мөн Нийслэлийн засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагч, Татварын ерөнхий газрын дарга нарын 2013 оны 9 дүгээр сарын 16-ний өдрийн 2/866/03 тоот хамтарсан захирамж тушаал, Дүүргийн засаг даргын 2013 оны 9 дүгээр сарын 19-ний 382 тоот захирамжийн дагуу тус дүүргийн нутаг дэвсгэр дээр Үл хөдлөх эд хөрөнгийн тооллого, татвар төлөгч иргэнийг бүртгэлжүүлэх ажлыг нэг сарын хугацаатай зохион байгуулсан. 2013 оны 09-р сарын 24-өөс 11-р сарын 01-ыг хүртэлх хугацаанд бүртгэлд объект, үл хөдлөх эд хөрөнгө 15886, газар 3616, ажлын байр 3140 хамрагдсан. Тооллогын явцад шинээр нэмж илрүүлсэн ажлын байр 141, объект үл хөдлөх хөрөнгө 66 бүртгэгдсэн. Энэ нь цаашид үл хөдлөх хөрөнгийн татвар ногдуулалтыг нэмэгдүүлэх, төсвийн орлогыг нэмэгдүүлэх эх үүсвэр болсон. 2012 оны эцсийн байдлаарх хяналт шалгалтын 1943654,7 мянган төгрөгийн өрнөөс 858361.9 мянган төгрөгийн өр барагдуулж 44.2 хувиар биелсэн. Тайлант хугацаанд хяналт шалгалтаар 731 татвар төлөгчид 4040881.4 мянган төгрөгийн акт тавигдсанаас 2224340.2 мянган төгрөгийн өр барагдуулж 55.0 хувиар биелсэн.</p> <p>2014 оны Татвар төлөгчдийн өдрүүдийг “Татвар төлөгч танд баярлалаа уриан дор зохион байгуулан шилдэг татвар төлөгчидөө шагнаж урамшуулан шилдэг татвар</p>	50.0

			<p>төлөгчдийн дунд сагсан бөмбөг, гар бөмбөг, боулингийн тэмцээн зохион байгуулан, Ирээдүйн татвар төлөгчдийн дунд гар зураг, зохион бичлэгийн уралдаан зохион байгуулж, 32 хороодын самбарыг шинэчлэн гаргаж, Оюутан залуусын дунд илтгэх урлаг, АСТ тэмцээн зохион байгуулан, төрийн болон төсөвт байгууллага, Татвар төлөгч аж ахуйн нэгж, иргэдийн Цахим тайлангийн системийн сургалт зохион байгууллаа. Нийт 29 удаагийн сургалт сурталчилгаа зохион байгуулж утсаар болон бичгээр 17401 иргэн аж ахуйн нэгжид сурталчилгаа, 18 602 иргэн аж ахуйн нэгжид зөвлөгөө өгсөн байна. 2014 онд 624 аж ахуйн нэгж, 35 хувь хинтэй холбоотой шалгалт хийж 309237.1 сая төгрөгийн зөрчил илрүүлэн ажилласан ба 2401.3 сая төгрөгийн төлбөр ногдуулан төлүүлэхээр акт тогтоож 860707.5 мянган төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлээд байна.</p>	
16.	1.2.4. Аж ахуйн нэгжийн татварын болон санхүүгийн тайлан тушаалт, тендерийн сонгон шалгаруулалт, үр дүн зэрэгт хүний оролцоог багасгаж, 100 хувь цахим тогтолцоог нэвтрүүлнэ.	СТСХ, ТХ, ХААА	<p>2013 оны гүйцэтгэлээр : Дүүргийн төсөвтэй харьцдаг аж ахуйн нэгж байгууллагуудын 2012 оны жилийн эцэс, 2013 оны 1, 2, 3-р улирлын санхүүгийн тайланг шалгаж хүлээн авах ажлыг зохион байгуулсан. Тайлан тушаалт 74.2-88.0 хувьтай байсан. Цаашид аж ахуйн нэгж байгууллагуудын санхүүгийн тайлан тушаалтыг тоон гарын үсэгт шилжүүлэх ажлыг эхлүүлэхээр бэлтгэл ажлыг ханган ажилласанаар санхүүгийн тайлан 100 хувь цахим хэлбэрт шилжсэн. 2013 оны 3-р улирлын байдлаар 9306 аж ахуйн нэгж байгууллага тайлан тушаахаас 7492 байгууллага тушааж, тайлан тушаалт 80.5 хувьтай байсан. 2013 онд дүүргийн төсөвт нийт 26600.0 мянган төгрөгийн торгуулийн орлого оруулсан. Татварын тайланг цахим хэлбэрт шилжүүлж, аж ахуйн нэгж байгууллагуудад тоон гарын үсэг олгосон нь татвар төлөгчдийн цаг зав, хөрөнгө мөнгийг хэмнэсэн үйл явдал болсон. 2013 оны 3-р улиралд "Цахим татварын мэдээллийн систем"-ээр Онцгой албан татварын тайлан, Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тайлан, Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тайлан, Цалин хөлсний- ТТ-11 тайлан, хувь хүнд олгосон орлогоос суутган тооцсон -ТТ-12 тайлан гэсэн нийт 5 төрлийн тайланг хүлээн авсан.</p> <p>2014 онд : Сонгинохайрхан дүүргийн төсөвтэй харьцдаг аж ахуйн нэгж байгууллагуудын 2014 оны 1, 2, 3-р улиралын санхүүгийн тайланг шалгаж хүлээн авах ажлыг зохион байгуулан ажилласан байна. Дүүргийн хэмжээнд нийт 10827 аж ахуйн нэгж байгууллага тайлан тушаахаас 8013 байгууллага тайлангаа цаасаар болон цахимаар тушаасан нь нийт тайлан өгвөл зохих аж ахуйн нэгжийн 78.8 хувьтай тэнцэж байна. Шинээр Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар төлөгчөөр бүртгүүлсэн 557 аж ахуйн нэгж, 53 иргэн бүртгэсэн ба тоон гарын үсэг шинээр 2046 аж ахуйн нэгжид олгосон байна. 2014 оны эхний 10-р сарын байдлаар дүүргийн төсөвт нийт 29760.0 мянган төгрөгийн торгуулийн орлого оруулсан.</p>	50.0

17.	1.2.5. Орон нутгийг хөгжүүлэх сангийн орлогыг нэмэгдүүлэх менежментийг боловсронгуй болгох замаар орон нутгийн хөгжлийг дэмжинэ	ЭЗТХ	Төсвийн тухай хууль, Сангийн сайдын 2012 оны 244 дүгээр тушаалын дагуу дүүргийн хэмжээнд 2013, 2014 онд орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хийгдэх ажлын санал асуулгыг 2 удаа зохион байгуулахад нийт 56227 иргэн оролцож 13 тэрбум төгрөгийн өртөг бүхий 235 төрлийн ажилд 150157 санал ирүүлснийг хөгжлийн бодлоготой уялдуулан тэргүүлэх ач холбогдлоор эрэмбэлэн хуулийн хугацаанд дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдын Хуралд өргөн барьж нийт 8431,6 сая төгрөгийн өртөг бүхий 220 багц ажил хийж гүйцэтгэхээр батлуулснаас 6391,8 сая төгрөгийн өртөг бүхий 177 ажлын гүйцэтгэгчийг шалгаруулж гэрээ байгуулсан бөгөөд нийт ажлын гүйцэтгэл 90%-тай байна. Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангийн хөрөнгийн эх үүсвэр багассан шалтгааны улмаас санхүүжүүлэх боломжгүй болсон 43 ажлын худалдан авах ажиллагааг зогсоосон. Тайлант хугацаанд дүүргийн ОНХС-гийн хөрөнгөөр гэрэлтүүлэг 35940у/м, усан сан 21ш, гүний худаг 9ш, бичил цэцэрлэг, тохижилт 13 байрлалд, иргэний танхим, чийрэгжүүлэлтийн танхимд тоног төхөөрөмж нийлүүлэх ажил 28, явган хүний зам 5900м, автомашины зам засварлах ажил 3500м, явган хүний гүүр 11ш, тоглоомын талбай 23, зэрэг ажлууд хийгдсэн байна. Хөрөнгө оруулалтын ажлыг шуурхай зохион байгуулах, хяналтыг сайжруулах зорилгоор “Дүүргийн төсвийн болон орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хийгдэх ажлын явцад хяналт тавих, хүлээж авах журам”-ын төслийг боловсруулан дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдын Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2014 оны А/84 дугаар тогтоолоор батлуулсан. Уг журмын дагуу дүүргийн Засаг даргын 2014 оны А/272 дугаар захирамжаар дээрх ажлын явц, гүйцэтгэлд хяналт тавих, хүлээж авах комиссуудыг байгуулан мэргэжлийн инженерүүдтэй гэрээ байгуулж хөрөнгө оруулалтын ажилд тогтмол хяналт тавин ажиллаж байна. Хяналт тавих явцад 88 зөрчил /ажлын тоо хэмжээ зөрүүлсэн, техникийн нөхцөл зөрчсөн г.м/ илрүүлэн хугацаатай үүрэг өгч биелэлтийг тооцон ажилласан. Мөн тайлант хугацаанд хөрөнгө оруулалтын ажлын төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг цаг тухайд нь шинчлэн www.shd.mn цахим хуудсанд тавьж олон нийтэд нээлттэй мэдээлж ажилласан. Дүүргийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн 2015 оны хөрөнгөөр хийгдэх ажлын санал асуулгыг холбогдох хууль журмын дагуу зохион байгуулж 6030,0 сая төгрөгийн төсөв бүхий 120 ажлын урьдчилсан жагсаалт боловсруулан 1/2789 дүгээр албан тоотоор нийслэлийн Засаг даргад хүргүүлсэн. Дүүргийн Орон нутгийн хөгжлийн сан, бусад хөрөнгөөр 2015 онд хийгдэх ажлын зураг төсвийн үнэ 360.0 сая төгрөгийг нийслэлийн 2014 оны төсвийн тодотголоор батлуулж дээрх ажлуудад зураг төсөв боловсруулах гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах ажил хийгдэж байна.	45.0
-----	---	------	--	------

18.	1.2.6. Дүүргийн өмчийн эд хөрөнгийн үзлэг, тооллогыг нийтийн эзэмшлийн эд хөрөнгийн болон газрын гэсэн ангиллаар явуулж, нийслэлийн өмчийн харилцааны газар, үл хөдлөх хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлд бүрэн хамруулна.	СТСХ, ӨГХА	<p>2013 оны гүйцэтгэлээр :</p> <p>Эд хөрөнгийн үзлэг, тооллогыг удирдан зохион байгуулах тооллогын комиссыг дүүргийн Засаг даргын 2013 оны 181 тоот захирамжаар томилсон. Захирамжаар нийслэл, дүүргийн өмчийн эд хөрөнгийн үзлэг тооллогыг хороод, СӨХ зэрэг газруудад зохион байгуулж 2013 оны 06 дугаар сарын 01-ний дотор дуусган нэгтгэлийг Нийслэлийн Өмчийн харилцааны газарт хүргүүлсэн. Уг тооллогоор нийтдээ 20961187.9 сая төгрөгийн нийтийн эзэмшлийн хөрөнгө тоологдсон. Цаашид хөрөнгө оруулалтын үр дүнд бий болж байгаа хөрөнгүүдийг яаралтай орлогод авах, эзэнжүүлэх ажлыг зохион байгуулан ажилласан.</p> <p>2014 онд :</p> <p>2013 онд хийгдсэн тооллогоор 24-р хорооны олон улсын тусламжаар баригдаад 3 жил болсон халуун усны барилгыг бүртгэгдээгүй байсныг илрүүлж Дүүргийн ЗДТГ-ын комисс гаргаж актаар хүлээн авсан байна.Тус халуун усыг анх ашиглалтанд оруулахдаа зургийг нь өөрчилж барьсанаас Улсын комисс хүлээн аваагүй бөгөөд дахин үнэлгээ хийлгэж бүртгэлд авахаар ажиллаж байна.Дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн хурлаар өмчийн хөдөлгөөн түүнтэй холбоотой 5 журмын төслийг өргөн барьж батлуулсан бөгөөд одоо баталгаажих шатандаа явж байна.Тус журмууд хэрэгжсэнээр шинээр бий болсон хөрөнгийг цаг алдалгүй тухай бүрт нь бүртгэлд авч, эзэнжүүлэхэд ахиц гарах юм. Засаг даргын Тамгын газрын даргын 2014 оны Б/210 тоот тушаалаар ажлын хэсэг гарч 2014 оны 11 сарын 3-21нд тооллого хийсэн бөгөөд тооллогын дүнг боловсруулах , нэгтгэх ажлуудыг хийж дуусгахаар ажиллаж байна.</p>	45.0
Хоёр. Ажлын байрыг нэмэгдүүлэн, нийгмийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулж, иргэдийн амьдралын түвшинг дээшлүүлнэ.				
2.1. Хөдөлмөр эрхлэлт, нийгмийн хамгаалал, ядуурлыг бууруулах талаар				
19.	2.1.1. Хороодын хөдөлмөрийн цахим биржийн үйл ажиллагааг идэвхжүүлэн байнгын, түр, цагийн ажлын байраар хангах, зөвлөгөө өгөх арга хэмжээг тогтмол хэрэгжүүлнэ.	НХХ, ХХ	<p>2013-2014 онд иргэд хөдөлмөр эрхлэлтийн талаархи мэдээ мэдээлэл авах зорилгоор цахим машиныг 31 газарт байрлууллаа. Үүнд: ЗДТГ-ын байр, нэг цэгийн үйлчилгээ, татварын хэлтсийн байр, Хөдөлмөрийн хэлтсийн байр, 28 хорооны цогцолборт байрлуулсан ажиллуулж байна. 2014 онд цахим машинаас 8602 иргэн мэдээлэл авч үйлчлүүлсэн байна. Цахим машины хэвийн үйл ажиллагааг ханган хөдөлмөрийн зах зээлийн талаарх мэдээ мэдээллийг тогтмол шинэчилж байна. Тус машины үйл ажиллагааг тогтмолжуулахын тулд хорооны ажилтанд зааварчилгаа өгч, байнгын асаалттай байлган ажиллуулах зааврыг машин тус бүрт байрлуулсан. Нийтийг хамарсан ажлын байранд 3587 иргэн, Ногоон ажлын байранд 2483 иргэн нийт 6070 иргэн хамрагдлаа. 2013-2014 онд хөдөлмөр эрхлэлт, ажлын байрны мэдээлэл, төрөл бүрийн мэргэжил эзэмшүүлэх сургалт, төсөл хөтөлбөрийн талаархи зөвлөгөө мэдээллийг 6679 иргэнд үзүүлсэн.</p>	50.0

20.	2.1.2. Шаардлагатай ажил мэргэжлийн жагсаалтыг хэрэгцээний дарааллаар гарган ажил, мэргэжилгүй иргэдийг мэргэжил олгох болон мэргэшүүлэх давтан сургалтанд хамруулан тэдгээрийн 60-аас доошгүй хувийг байнгын ажлын байраар хангана.	XX	Иргэд аж ахуйн нэгж байгууллагуудын хэрэгцээнд тулгуурлан шаардлагатай байгаа ажил мэргэжлийн жагсаалт, судалгааг гаргасан. Мэргэжил эзэмшүүлэх сургалтын байгууллагуудад гурвалсан болон дөрвөлсөн гэрээгээр 701 иргэнийг суралцуулав. Үүнээс гурвалсан гэрээгээр 386 иргэн, дөрвөлсөн гэрээгээр 315 иргэн суралцлаа. 156 иргэнийг ажил мэргэжлийн зөвлөгөө өгөх "Шинэ эхлэл" эрчимжүүлсэн сургалтанд хамруулж, ажлын байр үйлдвэрлэл дээрх сургалтыг "МДТоп" ХХК, "Хасу цамхаг" ХХК, "Тайгам алтай" ХХК, "Женерал эталон" ХХК зэрэг байгууллагуудад явуулан 2013-2014 онд 120 иргэнийг үйлдвэрлэлийн дадлага хийлгэн, ажлын байран дах сургалтанд хамруулсан. Сургалтанд хамрагдсан иргэд 100 хувь тухайн байгууллагадаа байнгын ажлын байраар хангагдан ажиллаж байна. 2013-2014 онд Аж ахуй эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөр, Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний ажлын байрыг дэмжих хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлсэн. Хөтөлбөрийн хүрээнд иргэдийн хэрэгцээ шаардлагад тулгуурлан ажлын байр бий болгоход зориулж аж ахуйн болон бизнес хөгжүүлэх сургалт, жижиг зээлийн төсөл боловсруулах сургалтуудыг явуулсан. Сургалтанд нийт 285 иргэн хамрагдан суралцаж төгссөн. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөрийн хүрээнд мэргэжил олгох сургалтын байгууллагуудад 34 иргэнийг суралцуулж мэргэжил эзэмшүүлснээс 31 нь байнгын ажлын байраар хангагдлаа. 2013-2014 онд 4674 иргэн байнгын болон түр ажлын байраар хангагдсан.	50.0
21.	2.1.3. Дүүргийн нутаг дэвсгэрт ажлын байр шинээр бий болгох асуудлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	НХХ, ХХ	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөрийн хүрээнд аж ахуй эрхлэх хүсэлтэй, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн байгуулсан бүлгүүдийг дэмжиж санхүүгийн дэмжлэг үзүүлсэн. Тус ажлын явцад хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн 203 бүлгийн шаардлага хангасан 155 төсөлд 195 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг үзүүлж 200 байнгын болон түр ажлын байр бий болсон. Аж ахуй эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөрийн хүрээнд 172 төслийг сонгон шалгаруулж 245 сая төгрөгийн санхүүжилт олгож, 254 байнгын ажлын байр шинээр бий боллоо. Олон улсын байгууллага төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгжийн санаачлан байгуулж байгаа мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвийн үйл ажиллагааг дэмжин хамтран ажиллаж байна. Үүний үр дүнд 2013-2014 онд сургалтын 2 төв байгуулагдсан. Барилгын технологийн коллежийн салбар мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвийг 4-р хороонд байгуулан хамтран ажиллаж байна. Тус сургалтын төв нь барилга, нийтийн хоол, ахуйн үйлчилгээний чиглэлээр мэргэжлийн сургалтуудыг зохион байгуулж байна. Мөн БНСУ-ын хөрөнгө оруулалттай Самдун интернейшнел төрийн бус байгууллагатай хамтран 2-р хороонд Барилгын мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвийг байгууллаа. Тус сургалтын төв нь 2014 онд 3 удаа элсэлт авч, 181 иргэнийг барилгын засал чимэглэлчин, гагнуурчны сургалтанд хамруулж мэргэжил эзэмшүүлснээс 100 иргэн нь эзэмшсэн	50.0

			мэргэжлийнхээ дагуу ажил хөдөлмөр эрхэлж байна. Улсын болон орон нутгийн төсвөөр ерөнхий боловсролын 2 сургууль, 1 цэцэрлэг, аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэдийн санаачлагаар хувийн 18 цэцэрлэг шинээр байгуулагдаж, 245 ажлын байр шинээр бий боллоо. Дүүргийн хэмжээнд 2013-2014 онд 5440 байнгын болон түр ажлын байр бүртгэгдсэн.	
22.	2.1.4. Ахмад насны болон нийгмийн эмзэг бүлгийн иргэд, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, өрх толгойлсон эхчүүдэд амьдрах орчноо сайжруулах, байгаль орчноо нөхөн сэргээх ногоон ажлын байр бий болгох, хамтарч ажиллах боломжийг бүрдүүлнэ.	НХХ, НХҮХ,	Ахмад настан ба 40-өөс дээш насны иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хугацаанд 2013-2014 онд нийт 580 иргэнийг бүртгэж, бүлгийн зохион байгуулалтанд оруулан, төмс, хүнсний ногоо тариалах сургалтанд хамрууллаа. Бүлэг тус бүрт чиглэсэн уулзалтыг зохион байгуулсан. Мөн ахмад мэргэжилтний зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх бүлгийн 50 төслийг сонгон шалгаруулж гэрээ байгуулан 150 ахмад мэргэжилтэн иргэдэд зөвлөх үйлчилгээг үзүүллээ. Сонгон шалгаруулалтаар шалгарсан ахмад мэргэжилтний зөвлөх үйлчилгээний сургалт зөвлөгөөнд 1428 иргэн хамрагдаж, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас 50 сая төгрөгөөр санхүүжүүлэв. Нийт 2317 ажилгүй иргэнийг түр ажлын байраар хангаж ажилласнаас 1458 иргэнийг нийтийг хамарсан ажилд, 859 иргэнийг ногоон ажлын байраар хангасан. Дээрхи иргэдийн 1359 нь өрх толгойлсон эмэгтэй байна. “Эзэнтэй Монгол” хөтөлбөрийн хүрээнд аж ахуйн нэгж байгууллага, төрийн бус байгууллага, иргэдийн бүлгүүдээс нийт 79 төсөл ирүүлснээс хамтран ажиллах гэрээ байгуулсан 71 төсөл байна. Шаардлага хангасан төслүүдийг ангилж үзвэл: 22 нь ногоон ажлын байр нэмэгдүүлэх, 47 нь нийтийг хамарсан ажил зохион байгуулах, 2 нь дэд бүтэц тохижилтын чиглэлийн төсөл байна.	50.0
23.	2.1.5. Нийгмийн халамжийн үйлчилгээг ядуурлыг бууруулах зорилттой уялдуулж нийгмийн халамж зайлшгүй шаардлагатай зорилтот бүлэгт чиглүүлэх, халамжийн ажилтнуудын ажлын арга барилыг шинэчлэж, нийгмийн халамж шаардлагатай өрх иргэдэд хүрч үйлчилнэ.	НХҮХ	2013 оны 10 дугаар сараас 2014 оны 04-р сарын хооронд орлогыг орлуулан тооцох аргачлалаар өрхийн амьжиргааны түвшин тогтоох судалгааг дүүргийн нутаг дэвсгэрт амжилттай зохион байгуулж явуулсан. Өрхийн хөгжлийг дэмжих үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд амьжиргааны түвшнээс доогуур орлоготой 960 өрхийг сонгон авч тэдний амьжиргааг дээшлүүлэхэд шаардлагатай арга хэмжээг зохион байгуулан ажиллаж байна. Тухайн сонгогдсон 960 өрхөд чиглэсэн хөгжлийн төлөвлөгөөг боловсруулж, шаардлагатай 10 төрлийн судалгааг гаргалаа. Төсөл хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлын явцад нийт өрхүүдэд төрөл бүрийн сургалтыг явуулсан. Үүнд: Эрүүл мэндийн боловсрол олгох чиглэлээр 173 өрхөд сургалт явуулан эрүүл ахуйн бараа материалын тусламж үзүүлж, 85 өрхийг ариун цэврийн шаардлагад нийцсэн бие засах газар, угаалтуураар хангасан. 45 өрхөд жилийн хэрэгцээний нүүрс, 10 өрхөд олон улсын байгууллагын дэмжлэгээр гэр олгосон. Тус ажлын үр дүнд 2013-2014 онд 20 ажил зохион байгуулж, 150 өрхийн орлогыг нэмэгдүүлэн, хөтөлбөрт хамрагдсан нийт өрхийн 15,9%-ийг амьжиргааны ядуурлын 1 дүгээр түвшнээс 2 дугаар түвшинд хүргэлээ. Өрхийн амьжиргааны түвшин тогтоох судалгаанд хамрагдсан 1 дүгээр түвшний 960 өрхийн 5876 иргэнд хүнс тэжээлийн дэмжлэг	50.0

			үзүүлж хоол тэжээлийн дутагдалд орохоос урьдчилан сэргийлсэн. “Нийгмийн халамжийн ажилтнуудын чадавхийг бэхжүүлэх нь” сэдэвт сургалтанд нийгмийн халамж үйлчилгээний хэлтсийн мэргэжилтнүүдийг хамруулж, сертификат олгосон. 2013-2014 онд Нийгмийн халамж үйлчилгээний хэлтсийн мэргэжилтнүүдэд Нийгмийн халамжийн тухай хууль болон Ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний нийгмийн хамгааллын тухай хууль, холбогдох бусад хуулиудад орсон нэмэлт өөрчлөлтийн талаар шат дараалсан сургалтуудыг зохион байгууллаа.	
24.	2.1.6. Нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагуудад сурталчлах, нийгмийн даатгалд хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх талаар ажил зохион байгуулж, тэтгэврийн даатгалыг нөхөн авах иргэдэд мэдээлэл өгч хамруулна.	НДХ	Аж ахуй нэгж байгууллагуудад Нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийн талаарх сургалтыг тогтмол явуулж, их дээд сургууль, коллежийн 4693 оюутныг эрүүл мэндийн даатгалд хамруулан, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлсэн. Эрүүл мэндийн даатгалыг төр хариуцдаг иргэдийн хамрагдалтыг нэмэгдүүлэхийн тулд 130474 иргэний шимтгэл ногдуулалтыг хийж 374,6 сая төгрөгийн санхүүжилтийг нийгмийн даатгалын санд бүрэн төвлөрүүллээ. 2013-2014 онд дүүргийн хэмжээнд 16033 иргэн сайн дурын даатгалд хамрагдаж нийгмийн даатгалын санд нийт 3,1 тэр бум төгрөг хуримтлагдаад байна. Нийгмийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн тооцох ажлын хүрээнд хууль сурталчлах өдөрлөгийг зохион байгуулж, 547 иргэнд зөвлөгөө мэдээлэл өгч, 2030 иргэнийг нөхөн даатгалд хамрууллаа. 42086 иргэдээс материал хүлээн авч, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газраас 36971 иргэдийн ажилласан жил нөхөн тооцох батламж ирснээс 29471 иргэн батламжийн хуудас олгон, нийгмийн даатгалын санд 346,4 сая төгрөгийг төвлөрүүлсэн.	50.0
2.2. Эрүүл мэнд, биеийн тамирын чиглэлээр				
25.	2.2.1. Эрүүл мэндийн үйлчилгээг хүртээмжтэй, чанартай болгож, өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх, эрүүлжүүлэх ажлыг зохион байгуулж материаллаг баазыг нэмэгдүүлнэ.	НХХ, ЭМН	2013-2014 онд эрүүл мэндийн байгууллагуудад 460 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийн шинэчлэл хийгдээд байна. АХБ-ны санхүүжилтээр 22–р хорооны “Одонт Манал” Өрхийн эрүүл мэндийн төвд 13 төрлийн үзүүлэлт үзэх, 23-р хорооны “Гурван жаргал хайрхан” Өрхийн эрүүл мэндийн төвд 6 төрлийн үзүүлэлт үзэх лабораторийн тоног төхөөрөмжийг тус тус олгож, шинжилгээ авах ажлыг анхан шатны нэгжид хийж байна. Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн эмч нарыг “Хэвлийн хөндийн эхо” оношлогоо, ЭКГ-/зүрхний бичлэг хийх/ сургалтанд хамруулан 1699 хүнд ЭХО-ийн шинжилгээ, 1100 хүнд ЭКГ бичлэг хийв. Дэлхийн Эрүүл мэндийн байгууллага, Эрүүл мэндийн яамны санхүүжилтээр Нэгдсэн эмнэлэгт 52 сая төгрөгийн рентген аппарат, “Дезерет” олон улсын байгууллагаас 14.8 сая төгрөгийн хүчилтөрөгч өтгөрүүлэгч аппарат, 23 сая төгрөгийн цусны анализатор, нийт 89.8 төгрөгийн өртөг бүхий тоног төхөөрөмжөөр хангав. Мөн НҮБ-ын ЮНЕСКО, Эрүүл мэндийн яамны санхүүжилтээр Нэгдсэн эмнэлгийн сэхээн амьдруулах яаралтай тусламжийн тасагт телемедицинийг байрлуулж Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн эрчимт эмчилгээний тасагтай шууд холбогдон ажиллаж байна. Энэ	45.0

			хугацаанд 18 өвчтөний эмчилгээ оношлогооны асуудлаар телемедицинээр зөвөлгөө авсан. Засаг даргын нөөц хөрөнгөнөөс дүүргийн Эрүүл мэндийн төвд нэн шаардлагатай 4D ЭХО аппарат, сэхээн амьдруулах амьсгалын аппарат авахад 12.9 сая төгрөгийг шийдвэрлэлээ.	
26.	2.2.2. Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулна.	НХХ, ЭМН	<p>2013-2014 онд халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгт зорилтот бүлгийн 49405 хүн буюу 39.9%-ийг хамруулан, цусны даралт ихсэх, чихрийн шижин, хорт хавдар зэрэг өвчнүүдийг илрүүлэн 1600 иргэнийг эмчлэн, эдгэрүүлэхээр ажиллаж байна. 30-аас дээш насны 3149 эмэгтэйчүүдийг умайн хүзүүний хавдар, хөхний хавдрын шинжилгээнд хамруулан ажиллаж байна. Олон улсын байгууллагын болон дотоодын эмнэлгүүдийн нарийн мэргэжлийн эмч нарын үнэ төлбөргүй үзлэгт 2895 хүнийг хамруулан, үзлэг эмчилгээг хийлгээд байна. Нийслэлийн “Эрүүл мэндийг дэмжигч байгууллага”-аар 91, 106, 110, 156-р цэцэрлэгүүд, “Эрүүл мэндийг дээдлэгч өрх”-өөр 6 өрх, “Эрүүл мэндийг дээдлэгч иргэн”-ээр 10 иргэн тус тус шалгараад байна. “Эрүүл мэндэд иргэн таны оролцоо”, “Эрүүл мэндийн тогтолцоог бэхжүүлэх нь”, “Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ” зэрэг уулзалт, зөвлөгөөнийг 6 удаа зохион байгуулж уриалга гарган үйл ажиллагаандаа тусган ажиллаа. Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагатай хамтран “Сонгинохайрхан дүүрэгт Эрүүл мэндийн тогтолцоог бэхжүүлэх нь” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхээр 5 стратеги зорилт, үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсрууллаа.</p> <p>Үндсэн 5 стратеги зорилт:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хүн амын дунд халдварт бус өвчин, осол гэмтлээс шалтгаалсан өвчлөл , нас баралтын түвшинг бууруулах, сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих орчин бүрдүүлэх 2. Хүн амын дунд зонхилон тохиолдох халдварт өвчний тархалт, тохиолдлын түвшинг бууруулах 3. Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хүртээмж, чанарыг сайжруулах 4. Орчны эрүүл мэндийн эрсдэлт хүчин зүйлсийг хянах, урьдчилан сэргийлэх 5. Байгууллагын чадавхийг бэхжүүлэх <p>Орчны эрүүл мэндийн эрсдэлт хүчин зүйлсийг хянах, урьдчилан сэргийлэх стратегийн хүрээнд дүүргийн 10 хороонд “Усны аюулгүй байдлын төлөвлөгөөг боловсруулан хэрэгжүүлэх нь” сургалт зохион байгуулж дүүргийн нэгдсэн төлөвлөгөөг гаргахаар ажиллаж байна.</p>	45.0
27.	2.2.3. Цахим бүртгэлийг хэрэгжүүлэн, хүн амд чирэгдэлгүй, товлот үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.	ЭМН	ЭМТ, салбар амбулаториуд товлот үйлчилгээ болон хүлээгдлийг багасгах зорилгоор 49 кабинетийн үзлэгийг цахимаар бүртгэн давхардсан тоогоор 285.877 хүнд үйлчлээд байна. Мөн эмч нарын үзлэг, шинжилгээний бүртгэлийг цахим санд шилжүүллээ. Дүүргийн Эрүүл мэндийн төв нэгдсэн сервертэй болоод байна. Өрхийн	45.0

			эрүүл мэндийн төвөөс ЭМТ болон салбар амбулаториуд руу цаг авах тогтолцоог хэрэгжүүлж 17.964 хүнд үзлэгийн дугаар тараан үйлчлүүллээ. Эрүүл мэндийн мэдээллийг цуглуулах, боловсруулах, тайлагнах, даатгал, статистикийн мэдээг дамжуулах зорилготой health info 2 программ шинэчлэгдэн “Health info 3” программ хангамж нэвтэрч байгаатай холбогдуулан Эрүүл мэндийн төвийн даатгал, статистикийн албаны ажилтнууд үйл ажиллагаандаа ашиглаж хэвшүүллээ. Эрүүл мэндийн төв, салбар амбулаториуд товлот үйлчилгээ болон хүлээгдлийг багасгах зорилгоор 49 кабинетын үзлэгийг цахимаар бүртгэн, үзлэг, шинжилгээний бүртгэлийг цахим санд шилжүүлэв. Эрүүл мэндийн төв болон салбар амбулаториудад цаг авах тогтолцоог хэрэгжүүлж өрхийн эрүүл мэндийн төвөөс шинжилгээний дугаар шууд тараах, хариуг цахимаар харах боломжтой болсон.	
28.	2.2.4. Эмнэлгийн эмч, мэргэжилтнүүдийн мэргэжлийн ур чадварыг дээшлүүлэх сургалтыг үе шаттайгаар зохион байгуулна.	ЭМН	“Эрүүл мэндийн суварга” байгууллагатай хамтран БНСУ-ын Чунь - Ань их сургуулийн эмнэлэг, Чейл эмэгтэйчүүдийн эмнэлэгт мэргэжил дээшлүүлэх, туршлага судлах сургалтанд 20 эмчийг, “Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв”-тэй хамтран зохион байгуулсан 26 удаагийн сургалтанд 541 эмч, сувилагчийг тус тус хамруулан, мэргэжил мэдлэгийг нь дээшлүүлэн, ур чадварыг нэмэгдүүлэн ажиллаж байна. Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв, Чингэлтэй Эрүүл мэндийн төв, Архангай, Төв, Сүхбаатар болон Говь-Алтай аймгуудын нэгдсэн эмнэлгүүдтэй улирал бүр холбогдон туршлага, мэдээлэл солилцож байна. Эрүүл мэндийн байгууллагын 9 эмч, 2 сувилагч мэргэжлийн “Тэргүүлэх” болон “Ахлах” зэрэг авсан. 41 дүгээр “Хүүхдийн клиник сувилал”-ын 6 сувилагчийг ӨМӨЗО-ны “Хараат” эмнэлэгт туршлага судлуулан, сургалтанд хамрууллаа.	45.0
29.	2.2.5. Азийн хөгжлийн банкны хөрөнгө оруулалтаар “Эрүүл мэндийн хөгжил-4” төслийн хүрээнд дүүргийн жишиг эмнэлэг байгуулна.	НХХ, НЭ	Азийн хөгжлийн банкны санхүүжилтээр Нэгдсэн эмнэлгийн дэргэд “Жишиг эмнэлэг” барих төслийн хүрээнд эмнэлгийн барилгатай холбоотой асуудлаар ЭМЯ, НЭМГ, Голландын Си-Мед компаний зөвлөх баг болон бусад байгууллагууд оролцсон зөвлөлдөх уулзалт 14 удаа зохион байгуулагдлаа. Голландын Си-Мед компаний зөвлөх багийн боловсруулсан зураг архитекторын ажлыг дуусгаж нээлттэй тендер зарлагдаад байна.	25.0
30.	2.2.6. Иргэдийн биеийн тамир, спортоор хичээллэх нөхцлийг бүрдүүлэн бие бялдрын чийрэгжүүлэлтийн түвшинг дээшлүүлэх арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.	БТСХ	Дүүргийн хүн амын биеийн тамир, спортоор хичээллэх нөхцлийг сайжруулах зорилгоор Сонгинохайрхан дүүргийн 700 хүний суудалтай спорт цогцолборын барилгын ажлыг “Боорчи” ХХК гүйцэтгэж байгаа болно. Одоогоор: <ul style="list-style-type: none"> - Барилга угсралтын ажил - 98% - Дотор заслын ажил - 80% - Гадна инженерийн шугам сүлжээний ажил - 70% - Гадна цэвэр ус – 100% - Гадна бохир ус – 100% - Уурын зуух – 60% 	45.0

			<p>- ТП цахилгаан – 60%-тай явагдаж байгаа болно.</p> <p>Спорт цогцолборын барилгын нэмэгдэл 1.080 сая /Нэг тэрбум наян сая/ төгрөгийн санхүүжилтыг 2015 оны улсын төсөвт батлуулсан. 2015 онд ашиглалтанд оруулна. 2013-2014 онд биеийн тамир, спортын 105 арга хэмжээг зохион байгуулж, 1563 байгууллагын 112028 хүнийг хамруулан ажиллалаа. Дүүргийн Оюутны спортын “Универсиад-III наадам”-ыг спортын 5 төрлөөр, “Сурагчдын спорт наадам”-ыг спортын 21 төрлөөр зохион байгуулж, 459 байгууллагын 13680 оюутан сурагч, бүх нийтийн спорт өдөрлөгийг 22 удаа “Цасны баяр”, “Багшийн алдар”, “Эрүүл агаар-эм”, “Биеэ тэтгэн чийрэгжүүлэх дасгал”, “Иргэдийн спортын 1.2.3 дугаар наадам”, “Үндэсний спортын 5 дугаар наадам”, “Хүн-Хөгжил-хөдөлгөөн”, “Дугуйт аялал”, “Улаанбаатар марафон”, “Спорт явган аялал” зохион байгуулж, нийт 518 байгууллагын 45740 гаруй иргэн, насанд хүрэгчид хамрагдав. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн дунд аэробик, биллиард, суугаа волейбол, үндэсний сур, уралдааны дугуйн нээлттэй тэмцээн зохион байгуулж, 35 байгууллагын 226 тамирчинг хамрууллаа. 2013-2014 онд биеийн тамир, спортын арга хэмжээнд 84.7 сая төгрөгийг зарцуулсан.</p>	
2.3. Боловсролын талаар				
31.	2.3.1. Улсын болон хувийн хөрөнгө оруулалтыг дэмжих замаар ерөнхий боловсролын сургуулийн тоог нэмэгдүүлэн хичээллэх ээлжийн тоог бууруулж, анги дүүргэлтийн стандартыг мөрдүүлэх ажлыг үе шаттайгаар шийдвэрлэнэ.	НХХ, БХ	Тахилтын ам, Баянголын аманд ерөнхий боловсролын 640 хүүхдийн суудалтай 122, 123 дугаар сургуулиуд 2013 онд шинээр байгуулагдсанаар 2014-2015 оны хичээлийн жилд 1671 хүүхэд хамрагдан суралцаж байна. 20, 23, 26, 28, 30, 31 дүгээр хороодод бага сургууль, цэцэрлэгийн цогцолбор барилга бариулахаар Нийслэлийн Засаг дарга, нийслэлийн Боловсролын газар болон холбогдох байгууллага, албан тушаалтнуудад 1/500, 2/1135 тоотоор хүсэлтээ хүргээд байна.	50.0
32.	2.3.2. Улсын болон хувийн хөрөнгө оруулалтыг дэмжих замаар сургуулийн өмнөх насны хүүхдийг цэцэрлэгт бүрэн хамруулах асуудлыг шийдвэрлэнэ.	НХХ, БХ	2014-2015 оны хичээлийн жилд сургуулийн өмнөх боловсролын төрийн өмчийн 37, төрийн бус өмчийн 44 байгууллагад 23899 хүүхдээс 16338 хүүхэд хамрагдаж байгаа нь нийт цэцэрлэгт хамрагдах хүүхдийн 68,4 хувийг эзэлж байна. Сургууль, цэцэрлэгийн тоог нэмэгдүүлэх ажлын хүрээнд 2 цэцэрлэг шинээр, 1 цэцэрлэгийн өргөтгөл баригдаж, нийт 340 хүүхдийн орны тоо нэмэгдэж байна. Үүнд: <ul style="list-style-type: none"> - Дэлхийн банкны боловсролыг дэмжих олон улсын түншлэлийн төслийн хүрээнд 18 дүгээр хороонд 55 дугаар цэцэрлэгийн өргөтгөл ашиглалтанд орж, 32 дугаар хороо, 21 дүгээр хорооны 361-ын гарамд тус бүр 100 хүүхдийн ортой цэцэрлэгийн барилга баригдаж ашиглалтанд орлоо. Шинээр байгуулагдсан цэцэрлэгүүдийн улсын дугаар өгөгдөж, Нийслэлийн Засаг даргын захирамжаар 195, 196 дугаар цэцэрлэгийн эрхлэгчийг үүрэг 	50.0

			<p>гүйцэтгэгчээр томилон ажиллуулж байна.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Улсын төсвийн нийт 2,2 тэрбум төгрөгийн хөрөнгөөр 4, 7 дугаар хороонд тус бүр 120 хүүхдийн ортой цэцэрлэг баригдаж , 2015 онд ашиглалтанд орно. - Улсын төсвийн хөрөнгөөр 26 дугаар цэцэрлэгийн барилгыг шинээр барих 1,0 тэрбум төгрөг, нийслэлийн Засаг даргын 2014 оны А/118 дугаар захирамжаар хуучин барилгыг буулгах 111,2 сая төгрөгийн төсөв тус тус батлагдан барилгын гүйцэтгэлийн ажил хийгдэж байна. - Нийслэлийн төсвийн хөрөнгөөр нийт 2,2 тэрбум төгрөг батлагдснаас 2014 онд 890,4 сая төгрөгөөр 170 дугаар цэцэрлэгийн хашаанд бага, сургууль цэцэрлэгийн цогцолбор барилга баригдахаар батлагдаж, тендэр зарлагдаж “Хаш-Эрдэнэ” ХХК шалгарсан боловч төлбөрийн чадваргүй гэсэн шалтгаанаар буцаагдсан. <p>2013 онд төрийн бус өмчийн 15 цэцэрлэг, 2014 онд 6 цэцэрлэг шинээр байгуулагдсанаар нийт 44 цэцэрлэг үйл ажиллагаа явуулж байна. 22, 25, 26, 28 дугаар хороодод сургууль, цэцэрлэгийн зориулалтаар газар эзэмших эрх олгосон. БШУЯ-ны Барилга захиалагчийн ажлын алба, нийслэлийн Боловсролын газартай хамтран 2014 онд шинээр баригдах сургууль, цэцэрлэгийн байршилтай газар дээр нь очиж танилцан, судалгааг нэгтгэн гаргаж, дүүргийн Засаг даргын 2014 оны 3-р сарын 17-ны 1/500 тоотоор сургууль, цэцэрлэггүй хороодод сургууль, цэцэрлэг бариулах хүсэлтээ Нийслэлийн Боловсролын газарт хүргүүллээ.</p>	
33.	2.3.3.Сургууль, цэцэрлэгт эрүүл аюулгүй, хүртээмжтэй сургалтын орчинг бүрдүүлнэ.	НХХ, БХ	<p>Сургууль, цэцэрлэгүүдийн эрүүл аюулгүй сургалтын орчин бүрдүүлэх ажлын хүрээнд дараах ажлууд хийгдэж байна. Үүнд:</p> <p>2013-2014 оны хичээлийн жилд нийслэлийн төсвөөр 5 сургуульд /Ирээдүй цогцолборын 2 дугаар ахлах, 62, 65, 67, 76/ 399,5 сая төгрөг, 2 цэцэрлэгт /79, 106/ 100,0 сая төгрөг, нийт 499,5 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар дээвэр, сантехник, ариун цэврийн өрөөний их засварын ажил хийгдсэн. Японы хүүхдийг ивээх сангийн “Хүүхдэд ээлтэй цэцэрлэг” төслөөс 79, 81, 111, 127, 148, 118, 104, 158, 163, 91 дүгээр цэцэрлэгүүдэд 42,5 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар багш хөгжлийн төвд техник хэрэгсэл, ширээ сандал, ном, номын тавиур, “Дүфрэнэ готьер”-ын сангаас 80 дугаар цэцэрлэгт хүүхдийн тоглоом, хүүхдийн хөнжил гудсыг 3.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар шинэчиллээ. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 78, 80, 92,116, 117, 127 дугаар цэцэрлэгийн гадна тоглоомын талбай, 113 дугаар цэцэрлэгийн 2 ангид хүүхдийн ширээ сандал, тоглоомын тавиур, хувцасны шкаф, дрож, багшийн ширээ зэргийг шинэчлэн тохижуулав. Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах ажлын хүрээнд ерөнхий боловсролын 67, 76 дугаар сургуулиудын гадна авто зам дээр хурд сааруулагч иж бүрэн тоног төхөөрөмж, Ирээдүй цогцолбор сургуулийн 3 дугаар бага, 1 дүгээр ахлах сургуулийн арын зам дээр хурд</p>	50.0

			<p>сааруулагч тус бүр шинээр тавилаа. 2014-2015 оны хичээлийн жилд Нийслэлийн ЗДТГ-тай хамтарсан “Эрүүл аюулгүй байдлын индексийн хариу арга хэмжээ авах аргачлал” нэгдсэн сургалтанд ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн захирал, эрхлэгч нар хамрагдсан. Сургууль, цэцэрлэгийн удирдлагуудын үр дүнгийн гэрээнд эрүүл аюулгүй байдлын шалгуур үзүүлэлтүүдийг тусгаж, биелэлтийг тооцох ажлыг зохион байгуулаад байна. Эрүүл аюулгүй сургалтын гадна орчин бий болгох ажлын хүрээнд дараах ажлууд хийгдлээ.Үүнд: Төрийн өмчийн 16 сургууль 90 гэрэлтүүлэг, 288 хяналтын камер, төрийн өмчийн 37 цэцэрлэгт 114 гэрэлтүүлэг, 71 хяналтын камер тус тус суурилуулсан. 67, 121, 122 дугаар сургуулиуд хүүхэд зөөх автобустай болсноор холоос явдаг сурагчдын эрсдэл багасч, сургуулийн сурагчдын цүнхийг цацруулагчтай болгох ажил бүрэн хийгдэж, "School police" аяныг чанартай зохион байгуулж тогтмолжлоо.</p> <p>Сургууль орчмын замын зохицуулалтыг эцэг эхчүүд хуваарийн дагуу тогтмол ажиллаж байна. 6 сургуулийн орчинд /106, 105, 107, 42, 67, 65/ гэрээт ажилчдыг замын эргүүлээр ажиллуулж байна</p>	
34.	2.3.4. Ерөнхий боловсролын сургуулиудын дэргэдэх хоолны газрыг өргөтгөж, хүчин чадлыг нэмэгдүүлж, баталгаатай хоол хүнсээр үйлчлэх бүх нөхцлийг бүрдүүлж үдийн цай хөтөлбөрийг чанаржуулна.	НХХ, БХ	<p>2013-2014 оны хичээлийн жилд “Үдийн цай” хөтөлбөрийн хэрэгжилт, үйл ажиллагааг чанаржуулах ажлын хүрээнд дүүргийн төрийн өмчийн ерөнхий боловсролын сургуулийн цайны газар, хүнсний аюулгүй байдал, цэцэрлэгийн гал тогооны эрүүл ахуйн байдлыг сайжруулах зорилгоор Стандартчлал хэмжилзүйн газрын Бүтээгдэхүүн, тогтолцооны баталгаажуулалтын хэлтэстэй хамтран 2013 оны 4 дүгээр сард хамтарсан шалгалтыг зохион байгуулсан. Шалгалтанд ерөнхий боловсролын 15 сургууль, сургуулийн өмнөх боловсролын 33 цэцэрлэг хамрагдав.</p> <p>Дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоолоор байгуулагдсан ажлын хэсэг 2013 оны 10 дугаар сард сургууль, цэцэрлэгүүдэд “Үдийн цай” хөтөлбөрийн хэрэгжилт, цэцэрлэгийн гал тогоо, цайны газрын эрүүл ахуйн байдал, хүнсний хангамж, эрүүл аюулгүйн байдал дээр хяналт, мониторинг хийн ажилласан. Үдийн цай хөтөлбөрийн хүрээнд эцэг, эхийн хяналтыг тогтмолжуулж, эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг сургуулийн захирлын тушаалаар батлагдсан “Орон тооны бус хяналтын зөвлөл” хяналт тавьж хэвшүүллээ. Нийслэлийн Боловсролын газрын даргын 2014 оны 11 сарын 17-ны өдрийн А/103 тоот тушаалаар Үдийн цай хөтөлбөрт хяналт шинжилгээ хийх зорилгоор төрийн өмчийн 22, төрийн бус өмчийн 4 сургуулийн цайны газарт 31 төрлийн асуулгын дагуу мониторингийн шалгалт хийсэн.</p>	50.0
35.	2.3.5. ЕБС-уудыг 12 жилийн сургалтын тогтолцоонд бүрэн шилжүүлж, бага, дунд боловсролын шинэчлэлийн	НХХ, БХ	<p>Бага боловсролын сургалтын цөм хөтөлбөрийг үндэсний түвшинд хэрэгжүүлэх тухай” албан даалгавар, “Бага боловсролын сургалтын цөм хөтөлбөр”-ийн хүрээнд бага дунд боловсролын чанарын шинэчлэл, хүүхдийн хөгжил, багшлахуйн арга зүйн хөгжлийг дэмжин цөм хөтөлбөрийг түгээн дэлгэрүүлэх ажлыг 3 үе шаттайгаар</p>	50.0

	бодлогыг хэрэгжүүлнэ.		үндэсний лаборатори Ирээдүй цогцолбор, 12 дугаар сургуулийг түшиглэн зохион байгуулан ажиллаж байна. Шинэчилсэн сургалтын хөтөлбөрийн арга зүй, технологийн мөн чанарыг бодитоор олж харах, туршин хэрэгжүүлэх арга технологийг түгээн дэлгэрүүлэх, багшийг чадваржуулах ажлууд тогтмол хийгдэж байна. Бага боловсролын шинэчилсэн сургалтын хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэгч 12 дугаар сургууль, Ирээдүй цогцолбор сургуулиуд нийслэлийн бүх сургуульд түгээн дэлгэрүүлэх ажлыг зохион байгуулан ажиллаж байна. Бага, дунд боловсролын шинэчлэлийн туршин хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа Ирээдүй цогцолборын 2 дугаар бага сургууль, 12 дугаар сургуулиуд дээр амжилттай хэрэгжиж, Боловсрол, шинжлэх ухааны яам, нийслэлийн Боловсролын газарт 5 дугаар сард үйл ажиллагаагаа тайлагналаа. Ерөнхий боловсролын сургуулийн захирал, цэцэрлэгийн эрхлэгч нарыг БНХАУ-ын Манжуур, Хайлаар хотуудад туршлага судлуулах аяллыг зохион байгуулсан. Нийслэлийн Боловсролын газраас 4, 6 дугаар сард зохион байгуулсан шинэчилсэн хөтөлбөрийн сургагч багш бэлтгэх сургалтанд 58 багш, сургалтын менежерийг хамрууллаа.	
36.	2.3.6. Ерөнхий боловсролын сургуулиудыг цахимжуулах, эцэг эх, багш, сурагчдад зориулсан мэдээллийн төвүүд, суралцагчдын амьдрах ухаан, харилцааны ур чадвар, сэтгэн бодох, өөрийгөө илэрхийлэх чадварыг бүрдүүлэх “book safe”-г байгуулна.	НХХ, БХ	Ерөнхий боловсролын 9, 12, 42, 62, 65, 67, 76, 105, 106, 107, Ирээдүй цогцолборын 2, 3 дугаар бага, 2 дугаар дунд, 2 дугаар ахлах сургуулиуд суурин интернетэд холбогдсоноор нийт сургуулиудын 70 хувь нь интернет, үлдсэн 30 хувь нь зөөврийн интернэтийн сүлжээнд холбогдсон. 2014-2015 оны хичээлийн жилд 22 сургуульд 1219 ширхэг компьютерийг сургалтанд ашиглаж байна. Нийслэлийн Боловсролын газраас 28,0 сая төгрөгийн өртөгтэй 24 компьютерийг 67 дугаар сургууль, Боловсролын хэлтэст шинээр нэмж олгов. БШУЯ, Азийн хөгжлийн банкны буцалтгүй тусламжаар хэрэгжиж буй “Боловсролын салбарын шинэчлэл” (MON-0125) төслийн хүрээнд ерөнхий боловсролын сургуулиудыг шилэн кабельд холбох ажиллагаа судалгааны түвшинд явагдаж байна. 2014-2015 оны хичээлийн жилд боловсролын байгууллагын суралцагч, багш боловсон хүчний статистик дэлгэрэнгүй мэдээллийн санг цахимаар бүрдүүллээ. Сургууль, цэцэрлэгүүд байгууллагынхаа үйл ажиллагааг сурталчлах, таниулах, багш эцэг эхчүүд, суралцагчдад нээлттэй байх зорилгоор “facebook”, “blog”, Shd.edub.edu.mn боловсролын хэлтсийн вэб хуудсыг нээн ажиллуулж, түүгээр дамжуулан мэдээллийг нийтэд ил тод, түргэн шуурхай ажиллуулж байна.	35.0
37.	2.3.7. Төрийн бус өмчийн сургууль, цэцэрлэгүүдийн үйл ажиллагааг бүх талаар дэмжиж, мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангана.	НХХ, БХ	2013-2014 оны хичээлийн жилд дүүргийн боловсролын байгууллагуудын төлөөлөл 1000 багш нарын “Боловсролын шинэчлэлд хамтдаа” сэдэвт уулзалтыг төрийн болон төрийн бус өмчийн сургууль, цэцэрлэгийн багш, удирдах ажилтнуудыг хамруулан зохион байгуулсан. Төгсөлтийн баяр сарын аяныг ерөнхий боловсролын сургуулиудын төгсөх ангийн сурагчдын дунд зохион байгуулж, бүтээлч ажлаар “Гэрэлт–Ирээдүй” дунд сургууль шалгарч Засаг даргын өргөмжлөл, мөнгөн	50.0

			<p>шагналаар шагнагдсан. Нийслэлийн Боловсролын газар болон бусад мэргэжлийн байгууллагуудаас зохион байгуулсан сургалт семинарт төрийн бус боловсролын байгууллагуудыг тогтмол оролцуулж байна. Дүүргийн хэмжээнд 2013-2014, 2014-2015 оны хичээлийн жилд төрийн бус өмчийн 21 цэцэрлэг шинээр байгуулагдаж, нийт 44 цэцэрлэг, 8 сургууль үйл ажиллагаа явуулж байна.</p> <p>2014-2015 оны хичээлийн жилд дүүргийн боловсролын байгууллагуудын дунд “Боловсролын шинэчлэл” уулзалт зөвлөгөөнийг Найрамдал зусланд зохион байгуулж, төрийн бус өмчийн 8 сургууль, 38 цэцэрлэгийн нийт 46 удирдах ажилтан оролцсон. Төрийн ба төрийн бус өмчийн цэцэрлэгийн багш харилцан туршлагаа солилцож, бүтээлч сэтгэлгээг хөгжүүлэх, “Хүүхдэд ээлтэй цэцэрлэг”-ийн үзэл баримтлалын хэрэгжилт, багшийн арга туршлагаас суралцах, сургалт арга зүй, бичиг баримт боловсруулалтын талаар туршлага судлан хамтран хөгжих нөхцлийг бүрдүүллээ. “Сургуулийн өмнөх боловсролын сургалтын талаар баримтлах бодлого” сэдэвт сургалтыг НБГ-ын хяналт үнэлгээ шинжилгээний хэлтэстэй хамтран төрийн бус өмчийн боловсролын байгууллагын удирдлагуудад зохион байгуулав.</p>																
38.	2.3.8. Гэгээрэл хөгжлийн төвийг бие даасан ажлын байртай болгож, Гэгээрэл хөгжлийн төвийн үйл ажиллагааг албан бус боловсролын үйлчилгээнээс иргэн бүрт хүрч үйлчлэх “Насан туршийн боловсролын төв” болгон өргөжүүлнэ.	НХХ, ГХТ	<p>Албан бус-Насан туршийн боловсролын төвийн барилга бариулах хүсэлтийг Нийслэлийн Боловсролын газарт, нийслэлийн Эдийн засаг, нийгмийн 2015 оны зорилтын саналд тусгуулахаар дүүргийн Засаг даргын 1/1020 албан тоотгоор хүргүүлсэн. Нийслэлийн Засаг даргын 2013 оны А/1102 тоот захирамжаар албан бус сургалтын “Гэгээрэл” хөгжлийн төвийг “Албан бус-Насан туршийн боловсрол” төв болгон өөрчилсөнтэй холбогдуулан төвийн дүрэм, бүтэц, орон тоо, төвийн захирлын ажлын байрны тодорхойлолтыг шинэчлэн боловсруулж батлуулсан. “Албан бус-Насан туршийн боловсролын төв” нь дараах сургалт үйл ажиллагааг зохион байгуулж байна.</p> <table border="1" data-bbox="779 1036 1845 1396"> <thead> <tr> <th>№</th> <th>Сургалтын нэр</th> <th>2012-2013 оны хичээлийн жил</th> <th>2013-2014 оны хичээлийн жил</th> <th>2014-2015 оны хичээлийн жил</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Дүйцсэн хөтөлбөрийн-Боловсрол нөхөн олгох сургалт</td> <td>158</td> <td>145</td> <td>162</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Мэргэжлийн чиг баримжаа олгох сургалт</td> <td>Бизнестэй танилц</td> <td>39</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	№	Сургалтын нэр	2012-2013 оны хичээлийн жил	2013-2014 оны хичээлийн жил	2014-2015 оны хичээлийн жил	1	Дүйцсэн хөтөлбөрийн-Боловсрол нөхөн олгох сургалт	158	145	162	2	Мэргэжлийн чиг баримжаа олгох сургалт	Бизнестэй танилц	39		35.0
№	Сургалтын нэр	2012-2013 оны хичээлийн жил	2013-2014 оны хичээлийн жил	2014-2015 оны хичээлийн жил															
1	Дүйцсэн хөтөлбөрийн-Боловсрол нөхөн олгох сургалт	158	145	162															
2	Мэргэжлийн чиг баримжаа олгох сургалт	Бизнестэй танилц	39																

				Эсгий урлал	62	42	50
				Сүлжмэл урлал		20	51
		3	Боловсролын ерөнхий түвшин дээшлүүлэх сургалт	Англи хэл	15		20
				Компьютер	43	32	23
				Бичиг үсэг	58	69	27
		4	Амьдрах ухаан	Экологи	2000	1340	709
				Эрүүл мэнд	2000	1340	546
				Ухаалаг амьдрах	2000	2554	728

2.4. Соёл, урлагийн чиглэлээр

39.	2.4.1. Иргэдийн нийтийн соёлыг дээшлүүлэх, хэвшүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	НХХ	Нийслэл Улаанбаатар хот үүсэн байгуулагдсаны 375 жилийн ойг угтаж “Хотын соёл” төслийг санаачлан хэрэгжүүлсэн. Төслийн хүрээнд “Хотын соёл-танаас эхэлнэ” илтгэл хэлэлцүүлэг, “Хотын соёл-надаас эхэлнэ” эссэ бичлэгийн уралдаан, “Хотын соёл-биднээс эхэлнэ” сэдэвт арга хэмжээг зохион байгуулсан. Илтгэл хэлэлцүүлгийг нийт 8 удаа явуулж, төрийн өмчийн 16, төрийн бус өмчийн 7 сургуулийн нийт 2200 сурагч, “Мандах бүртгэл” дээд сургууль, “Чингис соосэ” их сургуулийн нийт 600 гаруй оюутан залуус хамрагдав. “Хотын соёл-Надаас эхэлнэ” эссэ бичлэгийн уралдааныг ЕБС-ийн сурагчдын дунд зохион байгуулж, эхний шалгаруулалтаар 20 эссэ шалгаран эхний 10 байрт орсон сурагчдыг Засаг даргын өргөмжлөл, мөнгөн шагналаар шагнаж урамшуулсан. Шагналт байранд орсон сурагчдын эссэг радио FM 104,5 радиогоор зохиомж болгон нэвтрүүлж сурталчиллаа. “Хотын соёл-Биднээс эхэлнэ” тугийг дүүргийн нутгийн захиргааны 38 байгууллага, 30 гаруй аж ахуйн нэгж байгууллагаар аялууллаа. Тугийг хүлээн авсан байгууллагууд аяны хүрээнд ажлын төлөвлөгөө боловсруулан ажиллаж, өөрийн байгууллага болон иргэдийг “Хотын соёл” төлөвшихөд уриалсан бүтээлч ажлуудыг зохион байгуулсан. “Хүүхдийн найрал дууны шилдэг хамтлаг” шалгаруулах уралдаанд ерөнхий боловсролын 14 сургуулийн 1500 сурагч, “Хүрэл тулга-2014” шүлгийн наадамд ерөнхий боловсролын 14 сургуулийн 120 сурагчийг хамруулав. Жаргалант тосгоны соёлын ордонд 4,7 сая төгрөгийн техник, тоног төхөөрөмж, 2 чанга яригч, 1 пульт, 2 микрофон, 8,6 сая төгрөгийн үнэ бүхий 250 ширхэг үзэгчийн сандал, 172.0 мянган төгрөгний үнэ бүхий 250 ширхэг танин мэдэхүйн ном, сэтгүүл, 2,4 сая төгрөгний үнэ	50.0
-----	--	-----	---	------

			бүхий хуучир, лимбэ, ёочин, шанз, морин хуур, ятга зэрэг үндэсний хөгжмийн зэмсгийг олгов. Мөн УИХ-ын гишүүн Д.Тэрбишдагва 2,4 сая төгрөгний үнэ бүхий даралтат хөгжим хандивласан. 2014-2015 оны хичээлийн жилд Жаргалант тосгоны соёлын ордны морин хуур, уртын дуу, бүжиг, хөгжим, дуу, язгуур урлагийн дугуйланд 66 хүүхэд хамрагдаж байна. 74 дүгээр сургуулийн сурагчдын бүжгийн “Домог” хамтлагийг 12, буриад дууны “Мойлхон” хамтлагийг 2 хүүхдийн бүрэлдэхүүнтэйгээр шинээр байгууллаа.	
40.	2.4.2. Соёл, урлагийн чиглэлээр хэрэгжиж байгаа үндэсний болон дэд хөтөлбөрүүдийг чанартай хэрэгжүүлнэ.	НХХ	<p>Соёл, урлагийн чиглэлээр хэрэгжиж байгаа үндэсний болон дэд хөтөлбөрүүдийн хүрээнд 2014 онд утга соёлын өв тээгч 168 иргэний судалгааг шинэчлэн бүртгэсэн. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Уртын дуу дуулаач - 32 - Сийлбэрчин - 8 - Морин хуурч- 21 Хөгжимчин - 18 - Гар урлал - 12 - Ерөөлч магтаалч - 6 - Зураач - 8 - Бий биелгээч- 13 - Хайчилбар -1 - Хөөмийчин - 6 - Алт мөнгөний дархан -2 - Шагай харваач- 1 - Барималчин 1 - Бөх цоллооч -5 - Зохиолын дуучин- 31 - Туульч- 3 иргэн судалгаанд хамрагдлаа. <p>Улаанбаатар чуулгатай хамтран “Монгол уртын дуугаа өвлөн дэлгэрүүлэе” 3 сарын сургалтанд 14 ардын авьяастанг суралцуулсан. Ардын авьяастнуудын дунд зохион байгуулсан “Хууртай мөнхрөх аялгуу 2014” уралдаанд 22 дугаар хорооны ардын авьяастан Жаргал, Сүхбат нар амжилттай оролцлоо. Авьяаслаг гэр бүл” шалгаруулах улсын уралдаанд 22 дугаар хорооны ардын авьяастан Наранбаатарын гэр бүл тусгай байрын шагнал хүртэв. Уламжлалт бий биелгээ хөтөлбөр үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд “Хөгсүү” чуулга, Монголын бий биелгээ өвлүүлэх холбоотой хамтран үндэсний бий биелгээ бүжгийг язгуур төрхөөр нь 17 сургуулийн 1000 гаруй сурагчдад зааж сургалаа. “Монгол хөөмий” дэд хөтөлбөрийн хүрээнд Нийслэлийн Соёл урлагийн газар, Жаргалант тосгоны соёлын ордонтой хамтран “Хөөмийн уянга 2014” хөөмийчдийн дөрөв дэх удаагийн уралдааныг зохион байгуулсан. “</p>	50.0

			Монгол тууль” хөтөлбөрийн хүрээнд утга соёлын өв тээгч туульч 3 иргэнийг бүртгэн авч, 18 дугаар хорооны ардын авьяастан Б.Гантөмөр 19 дүгээр хорооны ардын авьяастан Д.Отгондорж, О.Баянбулаг нартай уулзалт зохион байгуулан хөтөлбөр боловсруулан ажиллаж байна. Засаг даргын 2014 оны А/355 дугаар захирамжаар түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалт зүйлийн хадгалалт, хамгаалалт, бүртгэл мэдээллийн санг шинэчилж, гэрээг холбогдох байгууллагуудтай байгуулан Нийслэлийн Соёл урлагийн газар хүргүүллээ. Дүүргийн Засаг даргын 2014 оны 09 сарын 29-ны 6/2773 албан тоотой “Түүх соёлын үл хөдлөх хөшөө дурсгал”-ыг эзэмшигч 12 байгууллагад хөшөө дурсгалын өнгө үзэмжийг сайжруулах, орчныг тохижуулах, засварын ажлуудыг хийж гүйцэтгэх тухай мэдэгдэж гүйцэтгэлийг ханган ажиллаа.	
41.	2.4.3. Дүүргийн соёл, урлагийн наадмыг 2 жил тутам зохион байгуулна	НХХ	Ардын урлагийн их наадмыг 2014 оны 4 дүгээр сарын 15-17-ны өдрүүдэд зохион байгуулж, соёлын биет бус өв-ардын уламжлалт урлагийн төрөл зүйл, мартагдсан ховордсон өвийг сэргээх, эх байдал, өвөрмөц байдлыг харгалзан сонгон шалгаруулалтыг зохион байгуулав. Наадамд 32 хорооны 1000 гаруй ардын авьяастан оролцож, 1 дүгээр байранд 22 дугаар хороо, 2 дугаар байранд 32 дугаар хороо, 3 дугаар байранд 13 дугаар хороо, тусгай байранд 1 дүгээр хороо тус тус шалгарсан. Ардын урлагийн наадамд амжилттай оролцсон 2, 14,15 хороонд УИХ-ын гишүүн Д.Сумьяабазар өөрийн нэрэмжит шагнал гардууллаа. Хүүхдийн урлагийн “Солонго” их наадмын 1, 2 дугаар шатны шалгаруулалтыг 2014 оны 04 дүгээр сард зохион байгуулж, ардын хөгжмийн сонгодог урлаг, ардын бүжиг бий биелгээ, морин хуурын татлага, хөөмий, ерөөл магтаал, уламжлалт сонгодог бүжиг, хамтлагийн дууны төрлөөр 22 сургуулийн 800 гаруй сурагчид оролцлоо.	50.0
42.	2.4.4. Дүүргийн Соёлын төвийг байгуулж иргэдэд үзүүлэх соёлын үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	НХХ	Соёлын ордон барих асуудлаар ССАЖЯ-нд дүүргийн Засаг даргын 5/264 тоотой хандав. Мөн дүүргийн Засаг даргын 406 дугаар захирамжаар 1 дүгээр хорооны нутаг дэвсгэр Баянголын аманд 5000 м2 соёлын ордон бариулах газрын асуудлыг шийдвэрлэсэн. Соёлын ордны зураг төсвийг гүйцэтгэх сонгон шалгаруулалт нийслэлийн Барилга, хот байгууллалтын газраас зарлагдаж “Baldans” ХХК шалгарч 850 хүний суудалтай барилгын зураг, төсвийн ажлыг хийж гүйцэтгэсэн.	50.0
2.5. Хүүхэд, залуучуудын талаар				
43.	2.5.1. Хүүхэд хөгжлийн төв байгуулж үйл ажиллагааг нь жигдрүүлнэ.	НХХ	Дүүргийн Засаг даргын 2013 оны 04 дүгээр захирамжаар Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжлийн төвийн бүтэц орон тоог баталж, 13 ажилтантайгаар үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Тус төв нь 22,483,300 төгрөгний эд хогшил, тоног төхөөрөмжтэй болж, үйл ажиллагаа нь жигдэрсэн. Засаг даргын захирамжаар 27 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрт Хүүхэд гэр бүлийн хөгжлийн төвийн барилга барих газрыг олгоод байна.	50.0

44.	2.5.2. Гэр бүлийн хөгжлийг дэмжих, гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авна.	НХХ, ХГБХТ	<p>Өөрчлөлт төслийг 2013 онд санаачлан эхлүүлж, нийгмийн эмзэг бүлгийн, амьжиргааны баталгаажих түвшнээс доогуур, орон гэргүй, сургууль завсардсан хүүхэдтэй, ажил, мэргэжилгүй 8 өрхийн 30 хүнийг хамруулан PPTV-тэй хамтран уг төслийг хэрэгжүүлэн 32 удаагийн нэвтрүүлгийг бэлтгэсэн. УИХ-ын гишүүн Д.Сумьяабазар, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Засаг даргын Тамгын газар, Нийгмийн хөгжлийн хэлтэс, Хөдөлмөрийн хэлтэс, Насан туршийн боловсролын төв, Улаан загалмайн хороо, Эрүүл мэндийн нэгдэл, Халамж үйлчилгээний хэлтсүүдтэй хамтран мэргэжил олгох, гоо зүй, ёс зүй, эрүүл мэнд, амьдрах ухааны 10 гаруй удаагийн сургалтанд хамрууллаа. Мөн Апу, Тесо, миний дэлгүүр зэрэг ААНБ-ууд ивээн тэтгэж хамтран ажиллаж, 2 иргэнд гэр олгох, 5 иргэнийг мэргэжил, сургууль завсардсан 3 хүүхдийг бүрэн дунд боловсрол эзэмшүүлж, 8 иргэнийг ажлын байртай болгосон. 2014 онд Өөрчлөлт төслийн хүрээнд хараа хяналтгүй хүүхдүүд, архины хамааралтай гэр бүлийг нийгэмшүүлэх зорилгоор дүүргийн архины хамааралтай иргэдэд сургалт зохион байгууллаа. Сургалтанд 451 иргэн хамрагдаж, 5 дугаар хороонд архины хамааралтай, тэнэмэл амьдралтай иргэдийг нийгэмшүүлэх төвийг байгуулах ажлыг УИХ-ын гишүүн Д.Сумьяабазар дэмжиж гэр олгов. Төслийн хүрээнд бичиг баримтгүй 30 гаруй иргэнийг бичиг баримтжуулж, 5 иргэнийг ажилд зуучлан 3 иргэнийг мэргэжил эзэмшүүлэх сургалтанд хамруулсан. “Бид хорт зуршлаас татгалзаж байна” аяныг өрнүүлэн ерөнхий боловсролын сургуулийн ахлах ангийн сурагчид, их дээд сургуулийн оюутнуудад сургалт зохион байгуулж, гарын авлага тараав. TV-9 телевизтэй хамтран “Мөрөөдөл биелдэг юм” нэвтрүүлгийг бэлтгэж, “Гэр бүлийн үнэ цэнэ” хэлэлцүүлгийг хороодын ажилтан, иргэдийн дунд зохион байгууллаа. “Үндэсний өгөх өдөр”-ийг 2013-2014 онд 2 удаа зохион байгуулж, нийт 40.8 сая төгрөгийн үнэ бүхий эд зүйлийг өгөх ажлыг зохион байгуулав. Олон улсын эмэгтэйчүүдийн эрхийг хамгаалах өдрөөр "Ачлалт ээж"-ийг шалгаруулж, "Хүндэт ээж" 35, "Ачлалт ээж" 20, "Дархан бэр" 12, "Шилдэг залуу ээж" 5 нийт 72 ээжийг, Зэвсэгт хүчний баярын өдрөөр "Ачлалт аав", "Хүндэт аав" номинациар 20 аавыг алдаршуулах хүндэтгэлийн арга хэмжээг зохион байгуулсан. “Гэр бүлийн өдөр”-ыг тохиолдуулан 70 эмэгтэйг Эрүүл мэндийн төвтэй хамтран дотор, эхо оношлогоо, эмэгтэйчүүдийн үзлэгт хамруулж, эрүүл мэндийн сургалт явуулав. Мөн олон Улсын гэр бүлийн өдрөөр дүүргийн 60 гэр бүлийг “Family awards-2014” үндэсний шалгаруулалтын ёслол хүндэтгэлийн ажиллагаанд оролцууллаа. Хүүхдийн эрхийг хамгаалах олон улсын өдрийг тохиолдуулан эх үрсийн баярын арга хэмжээг зохион байгуулж нийт 7000 гаруй хүүхэд багачууд хамрагдсан байна. “Гэр бүл хөршийн холбоо”, “Амьдралд бэлэн” сургалт зохион байгуулах 16 сургагч багш бэлтгэж, 12 удаагийн сургалтанд 24 гэр бүл, 100 гаруй хүүхдийг хамрууллаа.</p>	50.0
-----	---	------------	--	------

45.	2.5.3. Хүнд нөхцөлд байгаа хүүхэд болон эмзэг бүлгийн хүүхэд, залуучуудад нийгмийн ажлын үйлчилгээг хүргэнэ.	НХХ, ХГБХТ	<p>Хүнд нөхцөлд байгаа 208 иргэнд кейс нээн шаардлагатай тусламж үйлчилгээг хүргэн ажиллалаа. Нөхцөл байдлын үнэлгээг 208 гэр бүлд хийж, 53 хүүхдийг асрамж, сувилалын газар асруулж, 14 хүүхдийг гэр бүлд эргэн нэгтгэж, 141 хүүхдэд асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигч тогтоосон. Хүүхэд хамгаалал, нөлөөллийн төслийг Дэлхийн зөн Монгол олон улсын байгууллагатай хамтран Толгойт бүсийн 8 хороонд хэрэгжүүлж байна. Нийт 200 өрхөд нийгмийн ажил үйлчилгээг хүргэн ажиллаж, гэр оронгүй иргэн, гэр бүлийн гишүүдийнх нь амьдрах итгэлийг нэмэгдүүлэх, нийгэмшүүлэх, бичиг баримтжуулах, түр хоноглох байранд байрлуулах үйлчилгээг “Мон Харбор” ТББ -тай гэрээлэн ажиллаж байна. Эмзэг бүлгийн хүүхдийг олж илрүүлэх, цаашид хандлагыг өөрчлөх, төлөвшүүлэх, холбон зуучлах, нөлөөллийн ажлуудыг дэс дараатайгаар зохион байгуулах зорилгоор эрсдэлт бүлгийн хүүхдүүдийн судалгааг гаргасан. Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2013 оны А/162 дугаар тогтоолоор гэмт хэргийн гэрч, хохирогч хүүхдийн эрх ашгийг хамгаалж, байцаан шийтгэх үйл ажиллагаанд оролцож байгаа насанд хүрээгүй хүмүүсийн эрхийг хүндэтгэх, тэдэнд нийгэм, эрх зүйн тусалцаа үзүүлэх дүүргийн “Хүүхдийн хууль зүйн хороо”-г байгууллаа. Дэлхийн Зөн олон улсын байгууллагын Толгойт орон нутгийн хөгжлийн хөтөлбөр, Эрүүл мэндийн нэгдлийн өсвөр үеийн “Ирээдүйн босго” төв, “Жавзандамба хутагт” ТББ-тай хамтран Улаанчулуутын хогийн цэгт хөдөлмөр эрхлэгч 51 хүүхдийг эрүүл мэндийн үзлэг, оношлогоо, хоол, хувцасны тусламжинд хамруулав. Хөдөлмөр эрхлэгч 5-13 насны хүүхдийг хөдөлмөрөөс хөндийрүүлэхэд чиглэсэн чөлөөт цагийн арга хэмжээг зохион байгуулах, хүсэл эрмэлзлийг бий болгох, эцэг, эх, хүүхдүүдийн ойлголтыг нэмэгдүүлэх зорилготойгоор хөгжөөнт 3 төрлийн тэмцээн уралдаан зохион явуулав. 2014 оны 04 дүгээр сарын 12-14-ний өдрүүдэд зохион байгуулсан хурдан морины төвийн бүсийн “Дүнжингарав – 2014”, “Хангарьд – 2014” уралдаануудад хурдан морь унаач хүүхдүүдийн эрхийг хамгаалах талаар хяналт тавьж ажилласан. “Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд, эцэг, эхтэй уулзах уулзалт”-ыг 6 дугаар сарын 20-ны өдөр зохион байгуулж, хөгжлийн бэрхшээлийн тухай ойлголт хандлага, хүүхдийн хөгжил эцэг, эхийн оролцооны талаар мэдлэгийг олгож гарын авлага тараав. Хүүхэд гэр бүл хөгжлийн төв автомашинтай болсноор цаг алдалгүй газар дээр нь нөхцөл байдлыг судлаж, холбогдох арга хэмжээ авч, хөдөлгөөнт кейсийн үйлчилгээг үзүүлж байна. Хүүхэд, гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах үйлчилгээг цаг алдалгүй, шуурхай үзүүлэх зорилготой хорооны хамтарсан багийг шинэчлэн байгуулж зөвлөмжийг хороодод хүргүүллээ. Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас хороодын хамтарсан багийн үйл ажиллагааг тогтмолжуулах, гишүүдийг чадахжуулах сургалтыг ХБНГУ-ын Хайнс Зайделийн сан, Япон улсын Хүүхдийг ивээх сантай хамтран зохион байгуулж нийт 116 хамтарсан багийн гишүүн</p>	50.0
-----	--	---------------	---	------

			<p>оролцлоо. 2014 оны 10 дугаар сарын 01-15-ны өдрүүдэд хороодын хамтарсан багийн үйл ажиллагаатай танилцаж үнэлгээ дүгнэлт өгч, арга зүйн зөвлөмжөөр хангаж ажилласан. “Цэнхэр гариг” ТББ-тай хамтран эрх нь зөрчигдсөн хүүхдийн эрхийг хамгаалж, хууль зүйн үйлчилгээ үзүүлэх төслийг 6 сарын хугацаанд хэрэгжүүлэн 9 өрхийн 18 хүүхдийг хамгааллын үйлчилгээнд хамруулж, эцэг эхчүүдийн эрхийг хязгаарлах, сургалтанд хамруулах, нийгэмшүүлэх, хүүхдийг гэр бүлд нь эргэн нэгтгэх ажлуудыг зохион байгууллаа. “Шүүхийн журмаар гэр бүл цуцлахад хүүхдийн асран хамгаалалд дүгнэлт гаргах” сургалтанд 4 мэргэжилтэн, “Хууль зөрчсөн хүүхдэд ял хойшлуулах санал, дүгнэлт гаргах”, “Хүүхдийн хууль зүйн хорооны үйлчилгээний арга зүй” сургалтанд 2 мэргэжилтнийг тус тус хамруулав. Хүүхдийн хууль зүйн хорооны гишүүдийн чадавхи бэхжүүлэх сургалтанд 14 гишүүн хамрагдсан. Дүүргийн хэмжээнд насанд хүрээгүй байхдаа гэмт хэрэг үйлдсэн 18 хүүхдээс 11 хүүхэд ял хойшлогдсон тул зан төлөв, харилцааны сургалтанд хамруулж, дахин гэмт хэрэг үйлдэхээс нь урьдчилан сэргийлэх зорилгоор мэргэжлийн сэтгэлзүйчийн зөвлөгөөг өгөх, сэтгэл заслын үйлчилгээг үзүүллээ. Хүнд нөхцөлд байгаа 33 хүүхдийг асрамж, сувиллын газар асруулан асрамжийн газраас 6 хүүхдийг гэр бүлд нь эргэн нэгтгэж, 84 хүүхдэд асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигч тогтоосон. Хараа хяналтгүй 13 хүүхдийг илрүүлэн гэр бүлд нь нэгтгэх ажлыг зохион байгуулсан. Нэр, хаяг нь тодорхойгүй, ар гэр нь тогтоогдохгүй байгаа хүүхдүүдийг асрамж халамжийн төвд шилжүүлэх, хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр зарлуулж ажилласан. Хараа хяналтгүй хөдөлмөр эрхлэгч хүүхдийг илрүүлэх зорилгоор Улаанчулуутын хогийн цэг, Барс-2, Эмээлтийн түүхий эдийн зах, Саппоро үйлчилгээний төв, Хангай модны зах, Сутайнбуянт тээврийн зах, Хархорин зах, авто угаалгын газруудаар тандалт судалгааг 2 удаа зохион байгууллаа.</p>	
46.	2.5.4. Хүүхэд, залуучуудыг аливаа эрсдэл, хорт зуршил, осол гэмтэлд өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулна.	НХХ, ХГБХТ, ЦХ I, II, МХХ	<p>Ерөнхий боловсролын сургууль, Цагдаагийн 1, 2 дугаар хэлтэстэй хамтран архи тамхины хор уршгийг таниулах, хорт зуршлаас урьдчилан сэргийлэх сургалтыг 620 сурагчид зохион байгуулсан. Интернет кафе, цахим тоглоомын газрын үйлчилгээг зохицуулах нийтлэг журмыг боловсруулан интернэт, цахим тоглоомын газрын эзэдтэй уулзалт хэлэлцүүлэг зохион байгууллаа. Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөлтэй хамтран ерөнхий боловсролын сургуулийн 10-11 дүгээр ангийн хүүхдүүдийн дунд “Хар тамхи, мансуурал, зохион байгуулалттай гэмт хэрэгтэй тэмцэх тухай хууль”, “Архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хууль”, “Тамхины хяналтын тухай хууль”-ийг сурталчлан “Дэвжээ” тэмцээнийг зохион байгуулав. “Түлэгдэлтийн үед үзүүлэх анхны тусламж” гарын авлага, тараах материалыг сургууль, цэцэрлэг, өрхийн эмнэлэг, эмийн сангуудаар тарааж, хороо, аж ахуй нэгж байгууллагуудын мэдээллийн самбарт байршуулан ажилласан. “Бид хорт зуршлаас татгалзаж байна” аяныг өрнүүлж, ерөнхий боловсролын сургуулийн дунд,</p>	50.0

			ахлах ангийн сурагчид, их дээд сургуулиудын оюутнуудад сургалт зохион байгуулж, гарын авлага тараасан.	
47.	2.5.5. Нийгмийн ажилтнуудыг мэргэшүүлэх, чадваржуулах ажлыг зохион байгуулна.	НХХ, ХГБХТ	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй эцэг эхийн холбоотой хамтран 6 хорооны нийгмийн ажилтан, халамжийн мэргэжилтэн, өрхийн эмч нарын дунд “Хөгжлийн бэрхшээлийг ойлгох нь” сургалтыг 2-р сарын 4-ний өдөр зохион байгууллаа. Хороодын нийгмийн ажилтнуудын олон нийттэй ажиллах нийгмийн ажлын арга зүй, онолын мэдлэгийг бататгах зорилго бүхий “Нийгмийн ажил” сэдэвт сургалтыг 2-р сарын 25-ны өдөр зохион байгуулав. “Өрхийн сургалт үнэлгээ” сургалтыг хороодын нийгмийн ажилтнуудад 5-р сарын 4-ны өдөр зохион байгуулсан. Нийгмийн ажилтнуудын дунд “Гэр бүлийн үнэ цэнэ” илтгэлийн уралдааныг зохион байгуулсан. Толгойт бүсийн хороодод /1-5, 20, 22, 32/ Дэлхийн зөн Монгол ТОНХХ-тэй хамтран хамтарсан багийг чадавхижуулах сургалтыг 4 удаа зохион байгуулсан. ДЗМОУБ-ын ТОНХХ-тэй хамтран 2013 оны 10 дугаар сарын 30-ны өдөр хорооны болон сургуулийн нийгмийн ажилтнуудыг мэргэжлийн хувьд онол арга зүйн чиглэлээр сургаж чадваржуулах зорилгоор “Кейс менежмент”, “Кейс илрүүлэлт хийх арга зам”, “зэрэг сэдвүүдээр сургалт зохион байгууллаа. Дүүргийн Хүүхэд гэр бүлийн хөгжлийн төвийн ажилтнууд, хороодын нийгмийн ажилтнуудыг мэргэшүүлэх зорилгоор Дэлхийн зөн Монгол олон улсын байгууллагын Толгойт орон нутгийн хөгжлийн хөтөлбөр, Монгол улсын боловсролын их сургуультай хамтын ажиллагааны гурвалсан гэрээг 2014 оны 1 дүгээр сарын 21-ний өдөр байгуулан ажиллалаа. 72 цагийн сертификаттай сургалтыг 1 дүгээр сарын 21-нээс 3 сарын 28 –ны өдрийг хүртэлх хугацаанд зохион байгуулсан. Нийслэлийн Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжлийн газраас зохион байгуулсан “Хүүхдийн хөдөлмөрийн мониторинг хийх, хөдөлмөр эрхэлж буй хүүхдийг шуурхай илрүүлэх үнэлгээний арга зүй” сургалтанд 4 мэргэжилтэнг оролцуусан. Хууль зүйн яамнаас зохион байгуулсан “Гэр бүлийн хүчирхийллийн хохирогчийг хамгаалах, үйлчилгээ үзүүлэх чадавхийг бэхжүүлэх нь” сэдэвт 2 өдрийн сургалтанд 8 нийгмийн ажилтныг хамруулсан. Хуульч, гэр бүл судлаач Л. Нарантуяатай хамтран “Гэр бүлийн аз жаргал, Гэр бүлийн хүчирхийлэл” сэдвээр хороодын нийгмийн ажилтан, ерөнхий боловсролын сургуулийн нийгмийн ажилтан, “Кристина Нобелийн хүүхдийн сан”-гийн “Нархан” халамжийн төвийн ажилтан, Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжлийн төвийн ажилтан нарт сургалт явуулав. Дүүргийн Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжлийн төвийн дарга 09-р сарын 10-21-ний хооронд Япон, БНСУ-д ижил төстэй байгууллагын үйл ажиллагаатай танилцаж туршлага судалсан. 2013-2014 онд нийгмийн ажилтнуудыг мэргэшүүлэх чадваржуулах 11удаагийн сургалтыг зохион явуулав.	50.0

Гурав. Иргэдийн ая тухтай амьдрах нөхцлийг бүрдүүлнэ.

3.1. Дэд бүтцийн талаар

48.	3.1.1. Дүүргийн нутаг дэвсгэрийн орон сууцны хуучин барилгуудын инженерийн шугам сүлжээг сайжруулна.	ДБТХ	<p>Улс, нийслэлийн төсвийн хөрөнгөөр инженерийн гадна, дотор шугам сүлжээг сайжруулах ажлын хүрээнд пүүргийн нутаг дэвсгэр дээр хийгдэх шаардлагатай ажлуудын саналыг ОСНАА-н орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газруудаас нэгтгэн авч ЗАА-ны Инженерийн байгууламжийн хэлтэст ЗДТГ-ын Дэд бүтэц, тохижилтын хэлтсийн даргын 3/520 дугаар албан бичгээр хүргүүлсэнээр тайлангийн хугацаанд доорхи ажлууд хийгдсэн болно. Үүнд:</p> <p>13 дугаар хорооны 11 дүгээр байрны оруулгын 50у/м 5 хос шугам. 12, 13, 14 дүгээр хорооны орон сууцны 5,11,12,13, 14 дүгээр байрны хэрэгцээний халуун усны дотор системийн ф 32-Ф100 мм 103 у/м шугамыг хэсэгчлэн, 112-р цэцэрлэгээс контор хүртэлх хэрэгцээний халуун, хүйтэн усны ф 50 мм 60 у/м гадна шугам, 19 дүгээр хорооны 21 дүгээр хорооллын орон сууцны халаалтыг сайжруулах зорилгоор Ф50-Ф150мм 731,4 у/м шугам, 15 дугаар хорооны 19,20 дугаар байрны дундах Ф80-Ф100мм 240 у/м шугам, 18-р хорооны угсармалын 7 дугаар байрнаас 5, 12 дугаар байр хүртэл гадна дулаан, ус хангамжийн шугамыг тус тус шинэчлэн сольсон. 21-р хороо Жаргалант тосгоны Захирагчийн ажлын албаны гаднах 173 у/м шугам сүлжээний шинэчлэлтийг “Бөртө” ХХК 58,0 сая төгрөгөөр хийж гүйцэтгэсэн. Ханын материалын бохирын шугамын өргөтгөл шинэчлэлийн ажлыг “Бумбод” ХХК хийж гүйцэтгэсэн.</p> <p>- Улаанбаатар хотын шинэ төв Ханын материал орчмын орон сууцны байруудын дулааныг нэмэгдүүлэхээр 1500 метр газарт 800-ийн хос шугам татах ажил хийгдэж дууссан.</p> <p>- 1-р хорооллын Саппоро үйлчилгээний төв хүртэлх 95 метр 1-р хэлхээний өгөх, буцах шугам шинэчлэн солих ажлыг “БЦГ” ХХК хийж гүйцэтгэсэн.</p> <p>- Цэргийн хотхоны УДДТ -2-ын 1-р хэлхээний Ф200-250 мм шугамыг 1241 у/м газар бүрэн шинэчлэн сольсон.</p> <p>- 1-р хорооллын УДДТ-2 -ын харъяа 11-р байрны гадна дулааны худгаас 9-р байр хүртлэх халаалтын болон хэрэгцээний халуун, хүйтэн усны Ф100-200 мм-ийн 40 у/м магисраль шугамыг шинэчлэх ажлыг “Уран тамир” ХХК хийж гүйцэтгэсэн.</p> <p>- Таван шарын УДДТөвөөс А худаг хүртэлх гадна траншейнд халуун усны ф125мм труба 84 у/м, хүйтэн усны труба 30 у/м хэсэгчилэн шинэчилсэн. Ус дулаан дамжуулах 6 төв болон халаалтын цогц төхөөрөмж бүхий 6 байрны засвар үйлчилгээ хийж, 21 ялтсан бойлер, 53 насос, хог шүүгч, хаалт арматуруудыг задалж цэвэрлэн, тосолгоо үйлчилгээг хийж гүйцэтгэсэн.</p>	50.0
-----	--	------	---	------

49.	3.1.2. Орон сууцны хорооллын байрны дээвэр болон цахилгаан шатыг үе шаттайгаар засварлаж шинэчилнэ.	ДБТХ	Нийслэлийн хөрөнгө оруулалтаар нийт 18 орон сууцны 15181 м ² талбайн дээврийн засварыг 844,8 сая төгрөгийн төсөвт өртгөөр гүйцэтгэн, 2 орон сууцны 2 цахилгаан шатыг 81.0 сая төгрөгийн төсөвт өртгөөр шинээр угсарсан. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 19-р хорооны “Тохилог- 21” СӨХ-ны 3 дугаар 58 айлын байр, 4а байр, “Дэлгэр-21” СӨХ-ны геологийн 5-30 дугаар байр зэрэг насжилт өндөртэй орон сууцны 24 байрны дээврийг засварлах ажил /1,25 тэрбум төгрөг/, Нийслэлийн хөрөнгө оруулалтаар “Өнөр-11” СӨХ-ны 3-р орц, “Их Мандал” СӨХ-ны 5-р байр, “Есөн-Эрдэнэ” СӨХ-ны 9-р орц, “Өнөр бүл” СӨХ-ны 22-р байрны 3-р орцны дээврийн засварын ажлууд тус тус хийгдсэн. 19-р хорооны “Сүрлэг-21” СӨХ-ны 8а байрны 1-р орц, 8в байрны 1, 5-р орцны цахилгаан шат зэрэг дүүргийн нутаг дэвсгэрийн орон сууцны байруудын 104 цахилгаан шатыг шинэчлэх ажил хэлээд байна.	50.0
50.	3.1.3. Замын хөдөлгөөний нэвтрүүлэх чадварыг дээшлүүлэх зорилгоор авто замуудыг шинээр барих, авто замын өргөтгөл хийх ажлыг зохион байгуулах, зам засварын ажлын чанарыг сайжруулна.	ДБТХ	Дүүргийн нутаг дэвсгэрт 43,4 км замын өргөтгөл шинэчлэлтийг улс, нийслэл, замын сангийн хөрөнгө оруулалтын 11,4 тэрбум төгрөгөөр, 3000 м ² талбайн авто замын /нөхөөс гагнаас/ урсгал засварын ажлыг 141.0 сая төгрөгийн төсөвт өртгөөр хийж гүйцэтгэсэн. Нийслэлийн авто замын сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх хорооллын доторх автозамын засварын ажлыг 20 байршилд төлөвлөн, 5,9 км автозамыг шинэчлэн сайжруулахаар нэгдсэн жагсаалт гаргаж, саналаа нийслэлийн Авто замын газарт дүүргийн ЗДТГ-ын 2014 оны 3/173 дугаар албан бичгээр хүргүүлсэнээс 4 байршилд 1190 у/м авто замыг 570.0 сая төгрөгөөр засварласан. Дүүргийн Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар 3, 8, 23, 31-р хороодод 205,4 сая төгрөгөөр авто зам сайжруулах ажил хийгдсэн.	50.0
51.	3.1.4. Ард Аюушийн гудамжийг Үйлдвэрчний эвлэлийн гудамжтай холбох 3.1 км замыг гүүрийн хамт барина	ДБТХ, ӨГХА	Баянгол дүүргийн 3-р хорооллын Ард Аюушийн гудамжийг дүүргийн 23, 30, 31 дүгээр хороодын нутаг дэвсгэрээр дамжуулан 19, 27 дүгээр хороодын нутаг дэвсгэр дэх Үйлдвэрчний эвлэлийн гудамжтай холбох 3,1 км авто зам, 6 гүүрийн хамт баригдах авто замын трасст орсон 229 нэгж талбар, 100 байшингийн хөрөнгийн үнэлгээ, хөрөнгийн бүтэц, ангилалд судалгаа, үнэлгээ хийх ажлууд урд жилүүдэд хийгдсэн. 2015 онд Засгийн газраас хэрэгжүүлж буй “Гудамж” төслийн хүрээнд авто замын ажлыг үргэлжлүүлэн хийхээр төлөвлөөд байна. Нийслэлийн 2014 оны төсвийн тодотголд тусгуулах талаар Нийслэлийн ИТХ-ын төлөөлөгч Т.Болдбаатарт 2014 оны 06 дугаар сарын 24-ний өдрийн 1/1189 дугаар албан бичгээр хүргүүлсэн. Дүүргийн Засаг даргын 2014 оны А/312 дугаар захирамжаар байгуулагдсан Ард Аюушийн гудамжийг Толгойтын замтай холбох 3.1 км автозам байгуулах бэлтгэл хангах ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн трасст орсон 23, 30-р хорооны иргэдтэй уулзалт, хэлэлцүүлгийг 10-р сарын 25-ны өдөр ИТХ-ын Ажлын албатай хамтран хорооны иргэний танхимд зохион байгуулав. Хэлэлцүүлгийн үеэр иргэдийн сонирхсон асуултад хариулж, газрын үнэлгээний маягыг тараасан. Дээрх хороодын замын трасст орсон 111 иргэнээс санал асуулга авахад 44.1 хувь нь газраа байраар солих,	15.0

			41.4 хувь нь мөнгөөр, 9,9 хувь нь чөлөөлөх боломжгүй, 3.7 хувь нь тухайн үед шийдвэрээ гаргах, 0,9 хувь нь өөр байршилд газраар солино гэсэн судалгаа гарсан байна.	
52.	3.1.5. Ашиглалтын шаардлага хангахгүй хуучин орон сууцны барилгуудын газрын эрхийг бүртгэлжүүлж, оршин суугчдын оролцоотойгоор дахин төлөвлөлт хийж барилгажуулах ажлыг концессын гэрээгээр хийж гүйцэтгэнэ.	ДБТХ, ЭЗТХ	19-р хорооны нутаг дэвсгэрт байрлах 3-48 айлын байрыг буулгаж, барилгын ажлыг “Номтын-ам” ХХК гүйцэтгэж байна. Нийслэлийн Ерөнхий төлөвлөгөөний газарт 1/1017 дугаар албан бичгээр уламжилж, “Цэргийн хотхон” орон сууцны хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу орон сууцжуулах ажил 20 дугаар хорооны Хуучин цэргийн хотхоны дан байруудын айл өрхийн 80%-нь зөвшөөрсөнөөр уг газарт Чогсэрд-ХХК хашаа татаж, улаан шугам тавих ажил хийгдсэн. 1, 2, 20-р хорооны хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөнд багтаж байгаа Хангамж, 1, 5-р баазын ажилчдын байр, төмөр замын дан байруудын оршин суугчдын дунд гүйцэтгэгч байгууллагыг сонгон шалгаруулахад Хас харш ХХК шалгарч Төслийн удирдах хорооноос батламжлагдан оршин суугчидтай 2 тал гэрээг 90 хувь, 3 талт гэрээг 50 хувь орчим байгуулан ажиллаж байна. 30-р хорооны Хилчин хотхон орчмын иргэдтэй уулзалт зохион байгуулсан ба төсөл хэрэгжүүлэгч “Монгол дайван” ХХК зураг төсөл, гүйцэтгэлийн ажлаа графикайн дагуу гүйцэтгэж байгаа болно. Дүүргийн 5-р хороонд төсөл хэрэгжүүлэгчээр шалгарсан “Жиди” ХХК-ний инженерийн дэд бүтцийг бий болгох, барилгажилтын ажлыг эхлүүлэхэд эхний ээлжинд газар чөлөөлөх шаардлагатай газар эзэмших, өмчлөх эрхийн зөрчилтэй 40 айлын зөрчлийг нийслэлийн Засаг даргын А/405 дугаар захирамжийн дагуу шийдвэрлүүлсэн. Мөн 2014 оны 4-р улиралд хэрэгжиж эхлэх эхний ээлжийн инженерийн шугам сүлжээний ажил болон барилгажилтын ажил тухайн талбайд 10 гаруй гидрогеологийн өрөмдлөг хийхэд 70-150см намгархаг хөрс илэрсэн тул барилгажилт, инженерийн дэд бүтцийн зураг шинээр хийлгэх шаардлагатай болж 2015 оны хавар дээрх ажлыг эхлүүлэхээр болсон. Иймд нийслэлийн захирагчийн Наран дахь ажлын албатай хамтран гүйцэтгэгч компаний ажил хойшилсон талаар тухайн байршилд хамрагдсан иргэдтэй уулзалт зохион байгуулж, уулзалтад ирсэн 100 гаруй иргэдэд зөвлөгөө өглөө. Мөн 6-р хороонд төсөл хэрэгжүүлэгч “Хера Пропертийз” ХХК нь цахилгааны дэд бүтцийн 1 комплектийг байгуулах 24-3 тоот айлтай гэрээ хийн газрыг чөлөөлөх шаардлагатай тул газар өмчлөх эрхийн зөрчлийг арилган шийдвэрлэв	35.0
53.	3.1.6. Иргэдийг хямд үнэтэй орон сууц, амины орон сууцаар хангахад холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллана.	ДБТХ, ЭЗТХ	Нийслэлийн гэр хороолол, орон сууцжуулах төсөлтэй хамтран гэр хорооллын дахин төлөвлөлтийн талаар 10 хорооны /1, 2, 3, 4, 8, 23, 24, 25, 26, 27/ 5866 өрхийг хамруулан судалгаа явуулахад өмчлөл, эзэмшлийн газраа орон сууцаар солих-37.3%, инженерийн шугам, сүлжээ татуулах-31.8%, худалдах-2,7%, шийдээгүй-20.6%, хариулаагүй-7.7% гэсэн дүн гарсан байна. Дүүргийн хэмжээнд 22 хорооны 1950 гаруй иргэдэд гэр хорооллын дахин төлөвлөлтийн талаар сургалт, ярилцлагыг холбогдох мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулж мэдээлэл	35.0

			зөвлөгөө өгсөн. Тус дүүргээс сонгогдсон УИХ-ын гишүүд, нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагч, дүүргийн удирдлагууд оролцсон уулзалтыг 7, 8, 9, 10, 28-р хороодын 400 гаруй иргэдийн дунд зохион байгуулж, гэр хорооллын дахин төлөвлөлт, “Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх, хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр”-ийн хэрэгжилтийн явц, цаашид хийгдэх ажлуудын талаар танилцуулсан. 4, 11, 22, 23-р хороодод 5 иргэдийн бүлэг шинээр байгуулагдаж тус бүлгүүдээс гарсан дахин төлөвлөлтөд хамрагдах хүсэлтийг Гэр хорооллын орон сууцжуулах төсөлд хүргүүлсэн. Иргэдийн бүлгээс гарсан саналыг үндэслэн тухайн байршилд нийслэлийн ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу холбогдох байгууллагуудаар дүгнэлт гаргуулахаар ажилллаж байна.	
54.	3.1.7. Гэр хорооллын өрхийн усны хүрэлцээ, хангамжийг сайжруулна.	ДБТХ	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн болон нийслэлийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 12 хорооны 16 байршилд усан сан, 8 байршилд гүний худаг, олон улсын байгууллагын тусламжаар 2 байршилд усан сан тус тус баригдсан.	50.0
55.	3.1.8. Гэр хорооллын эрчим хүчинд холбогдоогүй айл өрхийг шинээр холбож, шаардлагатай газруудад хүчдлийг сайжруулна.	ДБТХ	6 хороонд цахилгаан дамжуулах агаарын шугам шинээр татах болон дэд станц барих ажил хийгдсэн. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар гэр хорооллын хороодын цахилгаангүй 2860 өрх, хүчдэлийн уналттай 3311 өрхийн цахилгааны хангамжийг сайжруулах 34 төрлийн ажлыг 3,5 тэрбум төгрөгийн хөрөнгөөр хийж гүйцэтгэсэн. Цахилгаан дамжуулах 6-10 Кв-ын кабелийн шугамыг шинэчлэх угсралтын ажил хийгдсэн.	50.0
56.	3.1.9. Баянхошуу, Орбит, Толгойтод орчимд орчин үеийн дэвшилтэт технологи бүхий дулааны станц, бохир усны гол шугамыг барих ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	ДБТХ, ЭЗТХ	Гэр хорооллын шинэ дэд төвүүдийн байршлыг тогтоох тухай Нийслэлийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар дэмжигдсэн дүүргийн 7, 8, 9, 10, 28-р хороодыг хамарсан Баянхошуу дэд төвийг байгуулах ажлын хүрээнд дараах ажлууд зохион байгуулагдаж байна. - Баянхошуу, төвийн бохирын коллеторын хоолойг холбох зураг төслийн ажил хийгдэж байна. - Барилгын ажлын хяналт гүйцэтгэх зөвлөх үйлчилгээний компаний сонгон шалгаруулалт хийгдэж байна. - Хөтөлбөрийн Менежментийн албанд дэмжлэг үзүүлэх компаний сонгон шалгаруулалтыг хийж байна. . Уг төсөлд зориулж ойрын хугацаанд ажлыг эхлүүлэхээр АХБ-ны зөвлөх мэргэжилтнүүдтэй нягт хамтран ажиллаж байна. 2014 онд нийслэлийн төсөвт 16,5 тэрбум төгрөгийг төсөвлөсөн.	25.0
57.	3.1.10. Гэр хороолол болон шинээр баригдах хороололд ахуйн үйлчилгээний цогцолбор барилга барина.	ДБТХ	2-р хорооны нутаг дэвсгэрт Орбитын 1-р гудамжны 4 тоотод иргэн Д.Даваа өөрийн хөрөнгөөр барилга барьж халуун ус, сауны зориулалтаар үйлчилгээ үзүүлэх хүсэлт ирүүлснийг дэмжин ажиллаж байна. НҮБ-ын “Хабитат” төслийн хүрээнд 30, 31-р хорооны нутаг дэвсгэрт ахуй үйлчилгээний цогцолбор баригдаж ашиглалтад орсон.	35.0

58.	3.1.11. Иргэдэд үйлчлэх нийтийн тээврийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авна.	ДБТХ	Тахилтын чиглэлд том оврын 9 автобус /том оврын автобус үйлчилдэггүй байсан/, Баруун салаанаас Баянхошуу хойгуур ажлын өдөр 13 /урд нь 9 автобустай байсан/, урдуур 6, амралтын өдөр 4 том оврын автобус шугамаа уртасган Наран туул зах хүртэл үйлчилж байна. Зүүн салааны чиглэлд том оврын автобусны 1 ээлжийн үйлчилгээг 2 ээлж болгож нийтийн тээврийн том оврын автобусны тоог нэмэгдүүлсэн. 23-р хорооны Өндөр дэнж буюу Овоотын чиглэлд үйлчилгээ эрхэлж байсан “Сутайн буянт” компани гэрээ цуцалсан тул 05 дугаар сарын 23-ны өдрөөс эхлэн Эрийн хийморь компани 11 бага оврын автобусаар үйлчилгээ үзүүлж байна.	50.0
59.	3.1.12. Саппорогийн аюулгүй тойрог дээрх олон түвшний огтлолцол барих ажлыг эхлүүлнэ.	ДБТХ	Гудамж” төслийн хүрээнд Саппорогийн тойргийг дөрвөн замын уулзвар болгох ажлын зураг, төслийг “Танил санаа” ХХК, зам барилгын ажлыг “Наранбулаг Хан” ХХК тус тус хийж гүйцэтгэсэн.	100.0
60.	3.1.13. Толгойт Сонсголонгийн замын уулзварт барих гүүрэн гарц барих ажлыг эхлүүлнэ.	ДБТХ	“Гудамж төсөл”-ийн хүрээнд өргөтгөн, шинэчилж буй Сонсголон чиглэлийн 23.0 тэрбум төгрөгийн өртөгтэй 5,5 км авто замын ажлыг “Арц Суварга”, “Бадрах ойл” ХХК гүйцэтгэж байна.	50.0
3.2. Тохижилтын талаар				
61.	3.2.1. Иргэдийн ая тухтай амьдрах, чөлөөт цагаа зөв зохистой өнгөрүүлэх орчныг бүрдүүлэх зорилгоор шаардлагатай газруудад бичил цэцэрлэг, усан оргилуур, тоглоомын талбай, нийтийн бие засах газар, явган хүний зам, гүүр, гарц барина.	ДБТХ	Хүүхдийн тоглоомын талбайг нийслэлийн хөрөнгө оруулалтын 2213.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгөөр 14 хорооны 19 байршилд, орон нутгийн хөгжлийн сангийн 445.3 сая төгрөгийн хөрөнгөөр 10 хорооны 10 байршилд байгуулсан. Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар 2 хорооны 3 байршилд явган хүний замыг 48.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгөөр хийж гүйцэтгэсэн. 4 хорооны 4 байршилд нийтийн бие засах газар байгуулахаар гүйцэтгэгч компани шалгараад байна. 24-р хороонд явган хүний гүүр барихаар газар шорооны ажил хийгдэж байна. 26-р хорооны Алтан овоо 1-6 гудамж, Мандал овоо 24 дүгээр гудамж, Мандал овоо 30-31 дүгээр гудамжуудад “Ану холдинг” ХХК нийтдээ 75.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгөөр хийж гүйцэтгэн ашиглалтанд оруулаад байна. Мөн 12-р хороонд сагсан бөмбөг болон гар бөмбөгийн спорт талбай байгуулах ажлыг “Голден прогресс” ХХК 42.7 сая төгрөгөөр, 18-р хороонд спорт талбайг “Мон-Эрдэнэ групп” ХХК 63.4 сая төгрөгөөр гүйцэтгэж ашиглалтанд хүлээлгэн өгсөн.	50.0
62.	3.2.2. Дүүргийн томоохон гудамж, нийтийн эзэмшлийн зам талбайд тохижилт хийнэ.	ДБТХ	11 хорооны нутаг дэвсгэр дамнасан томоохон гудамж, нийтийн эзэмшлийн зам талбайн тохижилтыг нийслэлийн хөрөнгө оруулалтаар 1893.0 /тэрбум найман зуун ерэн гурван сая/ сая төгрөгийн төсөвт өртөгөөр хийж гүйцэтгэсэн. 18-р хорооны нутаг дэвсгэр ҮЭ-ийн гудамжийг нийслэлийн хөрөнгө оруулалтаар “Улаанбаатар нэгтгэл” ОНӨААТҮГ 1950 м2 талбайд 103,0 сая төсөвт өртөгтэйгээр явган хүний зам, ногоон байгууламж бүхий тохижилтын ажил хийсэн. Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр 5 хорооны 5 байршилд нийтийн эзэмшлийн зам талбайг 139,0 сая төгрөгийн хөрөнгөөр тус тус тохижуулан хүлээн авсан.	50.0

63.	3.2.3. Авто зам болон нийтийн эзэмшлийн зам талбайн гэрэлтүүлэг, дүүргийн нутаг дэвсгэр дэх рекламны байгууламжийг орчин үеийн дэвшилтэт технологи ашиглан сайжруулан, орон сууц, гэр хорооллын гудамжны гэрэлтүүлгийг нэмэгдүүлэх замаар асалтыг 95 хувьд хүргэнэ.	ДБТХ	Москвагийн гудамжинд 300, Үйлдвэрчний эвлэлийн гудамжинд 200, Зүүн салааны авто замын дагуу 156, Залуус гудамжинд 26, Барилгачин гудамжинд 16, Баянхошуу хойгуурхи 276 гэрэлтүүлгийг LED гэрэлтүүлэгчтэй болгосон. Нийтийн эзэмшлийн зам талбайн гэрэлтүүлэг, асалтын байдалд сард 2-оос доошгүй үзлэг шалгалт явуулж байгаа ба гэрэлтүүлэгийн асалт 92-97 хувьтай байна. Нийслэл, дүүргийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр 21 хороонд 2.330.2 сая төгрөгөөр 43841 у/м газарт 1613 ширхэг гудамжны гэрэлтүүлэг тавьж ашиглалтад хүлээн авсан болно. Москвагийн гудамжны цагаан зурвасд байрлуулсан 104, дүүргийн нутаг дэвсгэрт байрлалтай стандарт бус, зөвшөөрөлгүй 48 рекламны байгууламжийг албадан буулгах арга хэмжээг авсан. Эдгээр арга хэмжээнүүдийн зардалд нийслэлийн төсвөөс 38.0 сая, дүүргийн төсвөөс 13.6 сая төгрөгийг зарцуулсан. 2013 онд 102.3 сая 2014 онд 105,6 сая төгрөгийн хураамжийг дүүргийн төсвийн орлогод төвлөрүүлсэн болно.	50.0
64.	3.2.4. Автозам, орон сууцны доторхи зам, нийтийн эзэмшлийн зам талбайн цэвэрлэгээнд ахиц дэвшил гаргана.	ДБТХ	Дүүргийн нутаг дэвсгэрийн нийтийн эзэмшлийн 181350 м2 авто зам, 56120 м2 явган зам, хорооллын дундах 132269 м2 зам, 70770 м2 авто зогсоол, 537444 м2 зүлэгт талбайн цэвэрлэгээнд нийтийн эзэмшлийн зам талбайн 60 үйлчлэгч тогтмол ажиллаж байна.	50.0
65.	3.2.5. Тусгай зориулалтын зам, шат, хаалга байгуулах ажлыг дэмжиж хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан үйлчилгээг нэмэгдүүлнэ.	ДБТХ	Нийслэлийн Авто замын сангийн хөрөнгөөр хийгдэж буй бүтээн байгуулалт, тохижилтын ажлын хүрээнд Саппорогоос Таван шарын автобусны буудал хүртэл, Ханын материалын уулзвараас Баянхошууны тойрог хүртэл, Зүүн салааны явган хүний зам тохижуулж, тусгай зурваст хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд зориулсан зам тавьсан. “Иргэний барилга төлөвлөлт ба хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн орон зайг тооцож, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний явган зорчих стандарт”-ын дагуу чөлөөтэй бие даан зорчих, үйлчлүүлэх боломж нөхцлийг хангах үйл ажиллагаанд хяналт тавих ажлын хэсгийг дүүргийн Засаг даргын А/87 дугаар захирамжаар байгуулан дүүргийн нутаг дэвсгэрт шинээр баригдаж буй барилгын үйл явцтай танилцан, зөвлөмж тараан ажиллаа.	50.0
66.	3.2.6. Дүүргийн цэцэрлэгт хүрээлэнг байгуулна.	ДБТХ, ӨГХА	2014 оны газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд 30-р хорооны нутаг дэвсгэр, Хамбын овоонд 158 га газарт цэцэрлэгт хүрээлэн байгуулахаар нийслэлийн Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн газарт уламжилснаар хэсэгчилсэн зураг, төсвийн ажлыг “Эрчим Арт” ХХК хийж гүйцэтгэсэн. 20-р хорооны нутаг дэвсгэрт “Авто худалдааны цогцолбор ” байгуулах ажлын хүрээнд ногоон байгууламж бүхий цэцэрлэгт хүрээлэн байгуулах ажил хамт хийгдэхээр төлөвлөгдсөн.	25.0
67.	3.2.7. Тодорхой байршлуудад газар доорх болон давхар граж, авто зогсоол барих чиглэлээр хувийн хэвшлийн	ДБТХ, ӨГХА	17-р хорооны иргэдийн дунд 3-р сарын 2, 22-ны өдөр хэлэлцүүлэг зохион байгуулан, санал хүсэлтийг үндэслэн 32-33-р байрны голын талбайд тоглоомын талбай бүхий авто машины зогсоолыг “Дайчин Мугсу” ХХК хийж гүйцэтгэж байна.	45.0

	байгууллагуудтай хамтран ажиллана.			
Дөрөв. Экологи-байгаль орчныг хамгаалахад ахиц дэвшил гаргана.				
68.	4.1. Дулааны төвлөрсөн болон бие даасан эх үүсвэрээр хангах боломжгүй гэр хорооллын айл өрхүүдийг эрчим хүчний хэмнэлттэй зуух, боловсруулсан түлш болон утаа шүүгчээр хангаж халаалтын зуухнуудын тоног төхөөрөмжийг шинэчилнэ.	ДБТХ	“Бүрэн шаталттай зуухны төсөл”-ийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд “Rayol ocean” маркийн “Дөл” зуух 3519, “Өлзий” зуух 1586, “Бекас-107” маркийн зуух 277, “Талст” зуух 4, нийт 5383 айл өрхөд ердийн халаалтын зуухыг иргэдэд хөнгөлөлттэй үнээр борлуулсан. 2014 онд хөнгөлөлттэй зуух авах иргэдийг цахимаар бүртгэж хязгаарлалтын бүсэд орсон 4884 айл өрх хөнгөлөлттэй үнээр зуух авах эрх үүссэн. “Хүрд” ХХК-ны Канад усан халаалтын зуухны борлуулалт хийж, 581 өрхөд суурилуулаад байна. Цахилгааны үнийн хөнгөлөлтөнд 20427 айл өрх хамрагдлаа.	50.0
69.	4.2. Нутаг дэвсгэрийн ойн сан бүхий талбайд нөхөн сэргээлт, арчилгаа цэвэрлэгээ хийнэ.	ДБТХ	Дүүргийн нутаг дэвсгэр Хүй долоон худаг орчимд ойн зурвас байгуулах гүйцэтгэгчээр “Цэцэрлэгжилт” ХХК, 21 дүгээр хорооны Төмөр замын 361 гарам орчим ойн зурвас байгуулах гүйцэтгэгчээр “Ногоон харш” ХХК-иуд шалгаран ажиллаж байна. Дүүргийн 21-р хорооны Хөндлөнгийн аманд 50 га газарт “Мон таксаци” ХХК” шинээр 2-3 настай нарс, шинэс модны суулгац тарьсан бөгөөд ойжуулалтын ажлын амьдралын хувийг тооцож хүлээн авсан.	50.0
70.	4.3. Ногоон бүсийн хортон шавьж, өвчний тархалтын судалгаа хийж, хортон шавьж өвчний устгалыг 2000 га талбайд хийнэ.	ДБТХ	Нийслэлийн Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн газарт дүүргийн ЗДТГ-ын Дэд бүтэц, тохижилтын хэлтсийн даргын 2014 оны 3/ 532 дугаартай албан тоотоор ойн сан бүхий газарт хортон шавьжийн өвчний тархалтын талаар судалгаа хийлгүүлэх хүсэлт хүргүүлсэн. Судалгааны дүнд 2015 онд 21-р хорооны Халзангийн давааны орчинд 13 га газарт шавьжны устгал хийхээр болсон.	35.0
71.	4.4. Нутаг дэвсгэрийн ногоон бүсийн тодорхой хэсгийг иргэдийн нөхөрлөлд хариуцуулах ажлыг судлан шийдвэрлэнэ.	ДБТХ	Иргэн Баатар, Доржсүрэн, Бямбасүрэн нараас ногоон бүсийн тодорхой хэсгийг хамгаалах зорилго бүхий нөхөрлөл байгуулах санал ирүүлсэн боловч дүүргийн ИТХ иргэдээр нөхөрлөл байгуулан ногоон бүсийг хамгаалуулах шаардлагагүй гэж үзэж шийдвэр гаргаагүй болно. Дүүргийн нутаг дэвсгэрийн ойн сан бүхий 13 байршилд ногоон бүс хамгаалах зорилго бүхий морин эргүүл ажиллуулсан.	35.0
72.	4.5. Дүүргийн нутаг дэвсгэрт байрлах булаг, шанд, нуурын орчныг тохижуулж, хамгаалалтанд авах, ногоон бүс бүхий уулын амуудад байгаль орчны орон тооны бус байцаагчийн тоог нэмэгдүүлэх	ДБТХ	Нийслэлийн төсвийн 460, 0 сая төгрөгийн хөрөнгөөр “Гуулин тал” ХХКомпани Гүнжийн нуурыг сэргээн засварлаж хүлээлгэн өгсөн. Нийслэлийн хөрөнгө оруулалтаар “ЛХА-АМИР” ХХК Бөөр булгийг хашаа, хайс барьж тохижуулан ашиглалтанд хүлээлгэн өгсөн.	50.0
73.	4.6. Мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран хайрга, шаврын орд ашигладаг иргэн, байгууллага, аж	ДБТХ, МХХ	Сонгинохайрхан уулын зүүн бэлд нэр бүхий 13 компани түгээмэл тархацтай ашигт малтмал олборлох үйл ажиллагаа явуулж байсан, нөхөн сэргээлт хийгээгүйн улмаас байгальд их хэмжээний хохирол /нийт хохирлын хэмжээ 8.8	45.0

	ахуйн нэгжүүдэд жил бүр үзлэг, шалгалт явуулан, стандартад нийцэхгүй ордуудын үйл ажиллагааг зогсоох, нөхөн сэргээлтийг тусгай төлөвлөгөөний дагуу хийлгэнэ.		тэрбум төгрөг/ учруулсныг илрүүлэн, уг газрыг дүүргийн тусгай хамгаалалтын газар болгон ашиглахаар дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн 5 дугаар хуралдаанаар хэлэлцүүлэн шийдвэр гаргуулсан. Нийслэлийн Байгаль орчин ногоон хөгжлийн газартай хамтран дүүргийн нутаг дэвсгэр дээр авто замын хайрга, дайрга, барилгын материал ашиглах явцад эвдэрсэн дараах газруудад техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийлгэсэн. Үүнд: 32-р нутаг дэвсгэрт “Тэгш плант” ХХК, “Эрдэнэ зам” ХХК, “Анандын зам” ХХК, “Хэрэмт цамхаг” ХХК-д 60,67 га газарт, 21-р хорооны нутаг дэвсгэрт “Баткубик” ХХК, “Төгс зам” ХХК-д 6,8 га газарт техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийсэн. “Үндэсний цэцэрлэгт хүрээлэн” нийслэлийн өмчит үйлдвэрийн газар Тахилтын амнаас хар шороо авч ашигласан 2,5 га талбайд биологийн нөхөн сэргээлт хийлгэж хүлээн авсан. 6, 7, 11-р хорооны нутаг дэвсгэр “Найрамдал” шаврын ордод үйл ажиллагаа явуулж байгаа тоосгоны үйлдвэрүүдийн тусгай зөвшөөрлийг цуцалж, үйл ажиллагааг нь 2015 оноос зогсоон хотын ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу ногоон байгууламж барьж эхлэх шийдвэр гараад байна.	
74.	4.7. Хөрс, ус, орчны бохирдлыг багасгахад гадаадын төслийн дэмжлэг авч хамтран ажиллана.	ДБТХ, МХХ	Туул голын сав газрын захиргаатай хамтран иргэдийн ундны болон ахуйн хэрэгцээндээ ашиглаж байгаа булаг, шанд, уст цэгийг тоолж баталгаажуулах ажлыг хийсэн. Дүүргийн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд байгаа 91 булаг шанд, гүний худгаас дээж авч шинжлүүлэн 15 дүгнэлт, 1 акт, 1 албан шаардлагаар үүрэг өгч, зөвлөн туслах үйлчилгээ үзүүлсэн. Нийт 52 ус түгээх байрны уснаас болон савнаас дээж аван шинжлүүлж, зөвлөн туслах үйлчилгээ үзүүлсэн. Гэр хорооллын хөрсний бохирдлыг бууруулах зорилгоор “Эрүүл орчин-эрүүл дүүрэг” дэд хөтөлбөрийн хүрээнд гэр хорооллын айл өрхүүдийг бохирын цооногтой болгох зорилгоор “Эрүүл цэвэр орчинд амьдарцгаая” сэдэвт 2.4 сая төгрөгийн шагналын сан бүхий болзолт уралдааныг хороодын хэсгийн ахлагчдын дунд 3 сарын хугацаатай зарлан дүгнэсэн. Зуслан, ногоон бүсийн хур болон үүсмэл хог хаягдлыг цэвэрлэх ажлыг Эко бүлгийн 20 гишүүн хийж гүйцэтгэн, хөрсийг ариутган халдваргүйжүүлэх, жорлон муу усны нүхийг ариутгах ажлын хүрээнд Толгойтын Зүүн салааны зуслангийн 723 өрхийн жорлон муу усны цооногт ариутгал халдваргүйтгэл хийгдсэн.	35.0
75.	4.8. Хог хаягдлыг тээвэрлэх аж ахуйн нэгж байгууллагыг сонгон шалгаруулж, Тээвэрлэлт үйлчилгээний төв, Нийтлэг үйлчилгээний төв, Тохижилт үйлчилгээний компаний материаллаг баазыг нэмэгдүүлэн хур хогийн цэггүй дүүрэг болно.	ДБТХ	Нийслэлийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2013 оны 14 дүгээр тогтоолын дагуу Тохижилт үйлчилгээний компанийг төрийн мэдэлд шилжүүлэн Тохижилт цэвэрлэгээ, үйлчилгээ Орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар болгон өөрчилсөн. Хог тээвэрлэгч байгууллагыг сонгон шалгаруулах, санхүүжүүлэх, үйлчилгээний хураамжийг төвлөрүүлэхэд мөрдөх журмын дагуу дүүргийн хог хаягдлыг ачиж цэвэрлэх, тээвэрлэх аж ахуйн нэгж байгууллагаар Тээвэрлэлт үйлчилгээний төв, Нийтлэг үйлчилгээний төв, Тохижилт цэвэрлэгээ үйлчилгээ Орон нутгийн өмчит, аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газрууд шалгаран үйл ажиллагаа явуулж байна. Тээвэрлэлт	45.0

			<p>үйлчилгээний төвийн гражийн барилгын хөрөнгийг шийдвэрлүүлэхээр нийслэлийн Эдийн засаг, нийгмийн 2015 оны зорилт, 2015-2017 оны хөрөнгө оруулалтын ажлын саналд /0.5 тэрбум төгрөг/тусгуулахаар дүүргийн Засаг даргын 1/1020, 1/1029 тоот албан бичгээр нийслэлийн Засаг дарга, НЗДТГ-т хүргүүлсэн. Дүүргийн нутаг дэвсгэрт хог хаягдлыг тээвэрлэх орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газруудын автопаркын хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх зорилгоор Солонгос улсад үйлдвэрлэсэн задгай тэвштэй 15 тн-ийн даацтай Daewoo маркийн автомашин 5, Hyundai маркийн тусгай зориулалтын 5 тн-ын даацтай автомашин 2 ширхгийг тус тус Нийслэлийн хөрөнгө оруулалтаар, тусгай зориулалтын Nissan hino маркын хог тээврийн автомашин 2, жижиг оврын трактор 1-ийг Нийтийн үйлчилгээний Улаанбаатар нэгтгэлээс, LG933L маркын ковш 1-ийг орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр авсан.</p>	
<p>Тав. Нутгийн захиргааны байгууллагын ажилд иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлж, үйлчилгээг ил тод, хөнгөн шуурхай болгоно.</p>				
76.	<p>5.1. Дүүргийн нутгийн захиргааны байгууллагын үйл ажиллагааг ил тод байлган, иргэдэд хүнд суртал, чирэгдэлгүй үйлчлэн, нутгийн захиргааны байгууллагын шийдвэрт иргэдийн санал бодлыг тусган хэрэгжүүлж, төрийн боломжит зарим үйлчилгээг төрийн бус байгууллагуудаар гүйцэтгүүлэх чиглэл баримтлан ажиллана.</p>	ЗХХ	<p>2013-2014 онд Засаг даргын захирамж, албан даалгавар 168, шуурхай зөвлөгөөний талаарх мэдээлэл 79, хороодын тулгамдсан асуудал 2, төсөв санхүү 24, тендерийн зар 163, тендерийн үйл явц 15, тендерийн үр дүн 8, тендерийн журам, заавар 8, тендерийн жишиг баримт бичиг 11, таны хөтөч 17, хүний нөөц талаар 17, ёс зүй авлига 8, ТББ-ын жагсаалт, дотоод үйл ажиллагаа 6, дэд хөтөлбөр 3, цаг үеийн 455 мэдээ, мэдээллийг www.shd.mn цахим хуудсанд байршуулсан. Нутгийн захиргааны байгууллагуудын үйл ажиллагааг иргэдэд ил тод, нээлттэй хүргэх зорилгоор Тамгын газрын байрны урд талд “ЛЕД” дэлгэц байрлуулсан 2013 онд 596.243, 2014 онд 641.708, нийт 1.237.951 иргэнд төрийн үйлчилгээг “Нэг цонх”-ны үйлчилгээгээр хүргэсэн. Тамгын газрын байрны өргөтгөлийн 3-р давхрын 30 м2 талбай бүхий өрөөг тохижуулан үнэлгээний хороодын хуралдааныг ил тод, нээлттэй явуулах нөхцлийг бүрдүүлэн ажиллаж байна. Дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын байранд 84 хүний суудалтай иж бүрэн тоног төхөөрөмж бүхий дүүргийн иргэний танхим байгуулан Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр 22 хорооны иргэний танхимыг тус тус тохижуулж, 2014, 2015 оны орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хийх ажил, “Иргэдийн оролцоотой төсөв-2014”, “Манай хороо-Миний оролцоо”, “Согтууруулах ундааны хяналтын тухай хууль”, “Иргэдийн эко форум” болон тоосгоны үйлдвэрүүдийг дүүргийн нутаг дэвсгэрээс гаргах зэрэг хэлэлцүүлгийг тус тус зохион байгуулж, иргэдийн санал хүсэлтийг нутгийн захиргааны байгууллагын шийдвэрт тусган ажиллаж байна. Төрийн боломжит зарим үйлчилгээг төрийн бус байгууллагуудаар гүйцэтгүүлэх чиглэлийн хүрээнд 28 аж ахуйн нэгж, төрийн бус байгууллагуудтай гэрээ байгуулж, 6423 иргэнийг хамруулсан.</p>	45.0

77.	5.2. Шинээр дүүрэг байгуулах асуудлыг боловсруулан саналыг холбогдох байгууллагуудад тавьж шийдвэрлүүлнэ.	ЗХХ	Дүүргийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн А/163 дугаар тогтоолоор дүүргийг хуваан шинээр дүүрэг байгуулах асуудлыг судлан, санал боловсруулах үүрэг бүхий ажлын хэсгийг дүүргийн Засаг даргын эдийн засаг, санхүү, төлөвлөлтийн асуудал хариуцсан орлогчоор ахлуулан 11 хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр байгуулсан байна. Шинээр дүүрэг хуваах асуудлыг дэмжих эсэх асуудлаар 32 хорооны 31.4 мянга орчим иргэдийн дунд /өрхийн 48.1%, нийт хүн амын 12.0%, 18-аас дээш насны хүн амын 17.9 хувийг хамруулан/ асуулга зохион байгуулахад 74.8 % нь тийм, 25.2% нь үгүй гэсэн санал өгсөн байна. Шинээр дүүрэг байгуулахад шаардагдах төсөв зардлын тооцоо, өрх, хүн амын тоог харгалзан 2 хувилбар боловсруулан дүүргийн ИТХ-ын Ажлын албанд хүргүүлсэн.	45.0
78.	5.3. Дүүргийн нутгийн захиргааны байгууллагуудаас иргэд, аж ахуйн нэгжүүдэд үзүүлдэг ажил, үйлчилгээг цахим хэлбэрт шилжүүлж, цахим засаглалыг хөгжүүлнэ.	ЗХХ	Дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын www.shd.mn цахим хуудасны “Нээлттэй” цэсэнд “Хуулийн зөвлөгөө” дэд цэс үүсгэн иргэдэд цахимаар хууль, эрх зүйн зөвлөгөөг өгч байна. “Таны хөтөч” цэс үүсгэж төрийн үйлчилгээг авахад шаардагдах материалын жагсаалтыг байршуулж, www.smartcity.mn сайтаар иргэдийн санал гомдлыг цахимаар хүлээн авч, шийдвэрлэлтэд хяналт тавин ажиллаж байна. ЗДТГ-ын угтах үйлчилгээний танхимд цахим хуудсанд суурилсан “Төрийн үйлчилгээний ухаалаг дэлгэц” байрлуулсан бөгөөд иргэд төрийн үйлчилгээ авахад бүрдүүлэх материалын жагсаалт, мэдээ мэдээлэл авахаас гадна, өөрийн цахим шуудан руу илгээх, хэвлэх боломжийг бүрдүүлсэн. Дүүргийн хэмжээнд 10 ТҮЦ машиныг байршуулан тайлант хугацаанд 301.0 мян иргэн иргэний бүртгэл, эд хөрөнгийн улсын бүртгэлийн чиглэлээр 16 нэр төрлийн лавлагааг авсан мэдээтэй байна. Эд хөрөнгийн эрхийн бүртгэлийн архивын 61900 хувийн хэргийг цахимжуулаад байна.Е бирж хөдөлмөрийн цахим машин ЗДТГ-ын байранд 2, хороодод 27, дүүргийн Татварын хэлтэс, Хөдөлмөрийн хэлтэст тус тус нэгийг байршуулан 8602 иргэн хөдөлмөр эрхлэлтийн чиглэлээр тавигдсан мэдээ, мэдээлэл авч үйлчлүүлсэн байна	45.0
79.	5.4. Дүүргийн нутгийн захиргааны ордон барина.	ЗХХ, ӨГХА	Нутгийн захиргааны ордон барих хөрөнгийн асуудлыг шийдвэрлүүлэхээр дүүргийн Засаг даргын 2014 оны 1/1047, 2015-2017 оны хөрөнгө оруулалтын ажлын саналд тусгуулахаар дүүргийн Засаг даргын 1/1029 тоот албан бичгийг тус тус нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газарт хүргүүлсэн. Дүүргийн Засаг даргын 2014 оны А/406 дугаар захирамжаар Цагдаагийн 1-р хэлтсийн түр саатуулах байр байрлах 0,1 га газрыг дүүргийн нутгийн захиргааны ордон барих зориулалтаар Тамгын газарт эзэмшүүлсэн байна. Уг байрны зураг, төсөв хийлгэх зардал 200.0 сая төгрөгийг нийслэлийн төсвийн тодотголоор батлуулан, зураг, төсвийг гүйцэтгэх аж ахуйн нэгжийг сонгон шалгаруулах худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах үүрэг бүхий үнэлгээний хороог дүүргийн Засаг даргын 2014 оны А/207 дугаар захирамжаар байгуулан тендер зарласан байна.	35.0

80.	5.5. Бүх хороодыг цогцолбор байртай болгоно.	ЗХХ	2013 онд 1, 4, 5-р хороодын байр ашиглалтад орсон. 3, 9, 11-р хороодын байрны барилгын гүйцэтгэл 70-90 хувьтай гаднах тохижилтын ажил хийгдэж байна. 2,10-р хороодын байр энэ оны 12-р сард ашиглалтад орно. Дээрх хороодын байр ашиглалтад орсноор нийт хороодын 87 хувь буюу 28 хороо цогцолбор байртай болно. 6,16-р хороодын цогцолбор байр барих саналыг нийслэлийн 2015 оны эдийн засаг, нийгмийн зорилтод тусгуулахаар Засаг даргын 1/1020 албан тоотой нийслэлийн ЗДТГ-т хүргүүлсэн. 8-р хорооны хашаанд Баянхошуу дэд төв төслийн хүрээнд Азийн хөгжлийн банкны санхүүжилтээр цогцолбор байрыг барихаар шийдвэрлэсэн. 2013 онд 12, 2014 онд 14, нийт 26 хороонд төрийн үйлчилгээг нэг цэгийн хэлбэрээр хүргэх нөхцлийг бүрдүүлсэн.	45.0
81.	5.6. Нутгийн захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хууль дээдлэх ёсыг бодитой хэрэгжүүлж, төрийн албан хаагчдыг сонирхлын зөрчил, авилгад өртөхгүй байх, урьдчилан сэргийлэх талаар сургалт, зохион байгуулалтын арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.	ЗХХ	Төрийн албан хаагчдыг ёс зүйн зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор төрийн захиргааны албан хаагчийн ёс зүйн дүрэм, төрийн албан хаагчийн эрмэлзэх 9 зүйлийг Тамгын газар, хороодын албан хаагчдын ажлын өрөөнд болон дүүргийн цахим хуудсанд тус тус байршуулж, шинээр томилогдсон албан хаагчдад судлуулан ажиллаж байна. Авлигатай тэмцэх газар, Нутгийн удирдлагын холбоо, Азийн хөгжлийн сан, Хуульч эмэгтэйчүүдийн холбоо, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Ажлын албатай хамтран дүүргийн Засаг даргын дэргэдэх хэлтэс албадын удирдах албан тушаалтнууд, Тамгын газрын төрийн албан хаагчид, иргэдийн дунд 4 удаагийн зөвлөгөөн, хэлэлцүүлэг, авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний дагуу 14 удаагийн сургалт тус тус зохион байгуулсан. Ёс зүйн зөрчил гаргасан 20 төрийн албан хаагчтай холбоотой асуудлыг дүүргийн ёс зүйн зөвлөл болон дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын орон тооны бус ёс зүйн хорооны 4 удаагийн хурлаар авч хэлэлцэн холбогдох арга хэмжээ авч ажилласан. Дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын албан хаагчдын ёс зүй, сахилга хариуцлага, зөрчилтэй холбоотой ирүүлсэн иргэдийн 97 өргөдөл гомдлыг тухай бүр шийдвэрлэн холбогдох арга хэмжээ авч, дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын даргын тушаалаар ажлын хариуцлага алдсан 21 албан хаагчдад сахилгын шийтгэл ногдуулсан. Нийт 286 төрийн жинхэнэ албан хаагчдын ХАСХОМ-ыг хуулийн хугацаанд хүлээн авч бүртгэн www.meduuleg.iaac.mn сайтад байршуулсан. Нийтийн албанд томилогдохоор нэр дэвшсэн 112 этгээдийн хувийн ашиг сонирхлын урьдчилсан мэдүүлгийг бүрдүүлэн Авлигатай тэмцэх газраар хянуулсан.	50.0
82.	5.7. Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг эрчимжүүлж, дээрх ажилд иргэд, олон нийтийн оролцоог нэмэгдүүлнэ	ЗХХ, ЦХ I, II хэлтэс	Дүүргийн ИТХ, ГХУСАЗЗ-тай хамтран малын хулгайн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр малчдын зөвлөгөөнийг 2013 онд зохион байгуулсан. Цагдаагийн албаны тухай шинэ хуулиар цагдаагийн байгууллагын ажил, үйлчилгээг иргэдэд ойртуулах зорилгоор цагдаагийн 3 хэлтсийг байгуулан, 1, 3-р хэлтсийн барилгын өргөтгөл, байрыг ашиглалтад оруулсан. 2014 онд дүүргийн хууль сахиулах байгууллагуудын удирдах ажилтнуудын дунд “Цагдаагийн албаны	45.0

		<p>хуулийг хэрэгжүүлэхэд төрийн байгууллагуудын хамтын ажиллагаа “ сэдэвт сургалт, зөвлөгөөнийг дүүргийн ИТХ-ын ажлын алба, хууль, хяналтын байгуулага, хороодын Засаг дарга нарыг оролцуулан зохион байгууллаа. Дүүргийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр 2014 онд Цагдаагийн 2-р хэлтэс 10.0 сая, Цагдаагийн 3-р хэлтсийг 20.0 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслээр хангасан. Дүүргийн хэмжээнд 2014 онд Цагдаагийн 1-р хэлтэст 19, 2-р хэлтэст 10, 3-р хэлтэст 9, нийт 38 олон нийтийн цагдаагийн ажилтан шинээр томилогдон ажиллаж байна. Дүүргийн төр захиргаа, хууль хяналтын байгууллагын хоорондын ажлын уялдаа холбоо, хамтын ажиллагааг идэвхижүүлэх, гэмт хэрэгтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх зорилгоор Удирдах ажилтны зөвлөгөөнийг 2 удаа зохион байгууллаа. Дүүргийн нутаг дэвсгэрийн эрүүгийн болон хэв журмын нөхцөл байдалд 25 удаа үнэлэлт дүгнэлт хийн, холбогдох газарт танилцуулж, “Гэр бүлийн хохирогчдод өгөх зөвлөмж” 1000 хувийг аж ахуйн нэгж, байгууллага, хороод, олон нийтийн газар байршуулан ажиллав. Үер ус, галын аюул, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор “Сэрэмжлүүлэг”, “Зөвлөмж” , “Орон байр” “Сэргийлцгээе”, “Хараа хяналт” зэрэг 28 хэсэгчилсэн арга хэмжээг зохион байгуулав. Дүүргийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2014 оны А/11 дүгээр тогтоол, Засаг даргын 2014 оны 374 дүгээр захирамжийн дагуу 10,11-р сард 32 хорооны 83 чиглэлд 258 төрийн албан хаагчдыг нийтийн эргүүлд гарган, нийт 108 зөрчил илрүүлэн, зөрчил гаргасан 5 аж ахуйн нэгж, 87 иргэнийг холбогдох хуулийн дагуу 580.0 мянган төгрөгийн торгуулийн арга хэмжээ авч ажилласан. Холбогдох хууль тогтоомж, хөтөлбөрүүдийн талаар мэдээлэл өгөх, эрх зүйн мэдлэгийг дээшлүүлэх, нийгэмшүүлэх, ажил хөдөлмөрт зуучлах зорилгоор хорих газраас суллагдсан, хяналтанд байдаг 123 иргэнд “Хорих газраас суллагдсан иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжье” “Иргэн-нийгэмшил” зэрэг уулзалт өдөрлөгүүдийг зохион байгуулж, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр яриа, таниулгын ажлыг хийсэн. Хорихоос суллагдсан 65 иргэнийг хөдөлмөр эрхлүүлэх сургалтанд оролцуулж 9 иргэнийг ажлын байраар хангасан. Ерөнхий боловсролын 14 сургуулийн ахлах, төгсөх ангийн нийт 1240 сурагчид болон өсвөр насны хөвгүүдэд “Мансууралгүй ирээдүй”, “Хар тамхи, мансууруулах бодис түүний хор уршиг” сэдэвт сургалт зохион явуулан архи тамхи, мансууруулах эм, бодисын зүй бус хэрэглээ, түүний хор уршгаас урьдчилан сэргийлэх арга замын талаар мэдээлэл өгсөн. Мансууруулах бодис, газ, цавуу зэрэг үнэрт бодисыг хэрэглэн мансуурахаас сэргийлэх, хор нөлөөг таниулах зорилго бүхий сургалтыг нийт 8 сургуулийн 1860 өсвөр насныханд явуулж, 3200 сурталчилгааны материал тараасан. “Согтууруулах ундааны хяналтын тухай хууль”-ийн нээлттэй хэлэлцүүлгийг 130 аж ахуйн нэгжийн удирдлагууд, 14 хорооны 210 иргэнийг хамруулан 2 удаа зохион байгуулав. “Гэр бүлийн хүчирхийлэлийн эсрэг хамтдаа” уралдааныг нийт 13 хороонд зохион байгууллаа.</p>	
--	--	---	--

83.	5.8. “Архигүй баасан гараг” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	ЗХХ	Дүүргийн Засаг даргын 2013 оны 311 дүгээр захирамжаар “Архигүй баасан гараг” дэд хөтөлбөр боловсруулах ажлын хэсгийг байгуулан хөтөлбөрийг боловсруулж, дүүргийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2014 оны А/11 дүгээр тогтоолоор батлуулсан ба хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнийг дүүргийн Засаг даргын 2014 оны А/95 дугаар захирамжаар томилж 2014 онд хийгдэх ажлын төлөвлөгөөг 5 бүлэг, 25 заалттайгаар боловсруулж хэрэгжилтийг зохион байгуулж байна. Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөлтэй хамтран нутаг дэвсгэрийн 300 аж ахуйн нэгж байгууллагыг хамруулан сургалт зохион байгуулж, эмхэтгэл 500 ширхэгийг хэвлүүлэн тараасан. Хөтөлбөрийн хүрээнд иргэдэд архи, тамхины хор хөнөөлийг ойлгуулан таниулах, эрүүл зөв хооллолт, аюулгүй хүнсний хэрэглээг төлөвшүүлэх, залуучуудын чөлөөт цагийг зөв, боловсон өнгөрүүлэх зорилгоор “Сүүтэй бялуутай үдэш” аяны нээлтийн ажиллагааг 10-р сарын 22-нд Цамбагаравын “Рокси” диско бааранд зохион байгууллаа. Уг ажиллагаанд дүүргийн удирдлагууд, Мандах бүртгэл дээд сургуулийн 63 оюутан, багш нар оролцлоо Аяны нэрэмжит шилжин явах тугийг аж ахуйн нэгжүүдээр аялуулж байна.	45.0
84.	5.9. Замын хөдөлгөөний эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулж, автын осол, түүнээс учрах хохирлыг бууруулна.	ЗЦТ	Дүүргийн нутаг дэвсгэрийн шаардлагатай байршлуудад хурд сааруулагч 10, анхааруулах тэмдэг 20, мэдээлэх тэмдэг 52, бусад 145, нийт 236 замын тэмдэг, тэмдэглэгээг хийсэн. Дүүргийн нутаг дэвсгэрийн “Мандах бүртгэл”, “Ач”, “Монос” дээд сургууль, “Чингис соосэ” цогцолбор их сургуулийн 1-р курсийн нийт 828 оюутан сурагчдад “Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдал” сэдэвт сургалт явуулж, сургалтын албыг сургалтын программ, гарын авлага материалаар хангасан. Сургуулийн өмнөх насны хүүхдийг зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлэх, тэдэнд замын хөдөлгөөний мэдлэг олгох, хөдөлгөөнд соёлтой оролцох дадлага эзэмшүүлэх зорилгоор цэцэрлэгүүдийн дунд "Замын хөдөлгөөний цагаан толгой 2013, 2014" уламжлалт тэмцээнийг 344 хүүхдийг хамруулан зохион байгууллаа. “АСА” циркд зохион байгуулагдсан нийслэлийн "Замын хөдөлгөөний цагаан толгой-2014" тэмцээнд 110-р цэцэрлэгийн "Гарц" баг тэргүүн байранд шалгарсан байна. Ерөнхий боловсролын 16 сургуулийн 3-5-р ангийн 192 сурагчдыг хамруулан "Ногоон гэрэл-Цагаан шугам-2014" тэмцээнийг зохион байгуулсан. Дүүргийн нутаг дэвсгэрт гарсан зам тээврийн хэрэг, ослын улмаас гэмтсэн, нас барсан хүний тоог 2013 оны мөн үетэй харьцуулахад гэмтсэн хүний тоо 58, нас барсан хүний тоо 1-ээр тус тус буурсан үзүүлэлттэй байна.	45.0
85.	5.10. Аюулт үзэгдэл, техникийн холбогдолтой ослоос урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулж, гамшгийн улмаас	ОБХ	Батлагдсан хөтөлбөр, төлөвлөгөөний дагуу дүүргийн төрийн болон хувийн хэвшлийн 246 байгууллагын 8348 ажилтан албан хаагчид, 24387 оюутан сурагчид оролцсон 231 удаагийн 476 цагийн сургалтанд, 32735 хүн хамрагдан, 13051 иргэнд 5 төрлийн 31620 ширхэг гарын авлага, сэрэмжлүүлэх материал тараасан байна. Дүүргийн	50.0

	иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагад учрах хохирлыг бууруулна.		Засаг даргын А/71 дүгээр захирамжаар дүүргийн гамшгаас хамгаалах албадыг байгууллаа. А/72 дугаар захирамжийн хүрээнд гамшгаас хамгаалах иж бүрэн сургалтыг 2014 оны 04-р сард зохион байгуулж нийслэлийн Онцгой байдлын газраас бүрэн хангалттай гэж дүгнэсэн. Дүүргийн өмч, газрын харилцааны албатай хамтран яаралтай дуудлагын авто машин хүрэлцэн очих боломжгүй 3 гудамжны орц, гарцыг чөлөөлж, үерийн аман дээр болон өндөр хүчдэлийн шугамын ойр орчимд зөвшөөрөлгүй буусан 461 айл өрхөд албан шаардлага хүргүүлж, 58 айлыг албадан нүүлгэсэн. Дүүргийн Засаг даргын нөөц сангаас гамшиг, ослоос урьдчилан сэргийлэх ажилд нийт 9.9 сая төгрөгийн техник, хэрэгслийг хангамжийг сайжруулахад дэмжлэг үзүүлсэн.	
86.	5.11. Аж ахуйн нэгж, байгууллагад ажил хөдөлмөр эрхэлж байгаа иргэн, ажилтны хөдөлмөрийн эрүүл, аюулгүй орчинд ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэхэд мэргэжлийн хяналтыг сайжруулах, болзошгүй үйлдвэрлэлийн ослоос урьдчилан сэргийлнэ.	МХХ	2013 онд : “Барилга угсралтын үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгж байгууллагуудад хяналт шалгалт хийх тухай” удирдамжийн дагуу 35 барилгад хяналт хийж 89 зөрчил илрүүлж 31 зөрчлийг газар дээр нь арилгуулж, аюулгүй ажиллагааны шаардлага хангаагүй 6 барилгын үйл ажиллагааг түр зогсоож, 10 аж ахуйн нэгжид 53 заалттай 10 албан шаардлага хүргүүлж, зөвлөгөө өгч ажиллалаа. Ноос, ноолуур боловсруулах үйлдвэрлэл явуулдаг 6 аж ахуйн нэгжийн 25 нэгж, объектод хяналт хийлээ. Шалгалтаар “Хөдөлмөрийн тухай хууль”, дүрэм заавар биелүүлээгүй 25 зөрчил, “Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын тухай хууль”, хөдөлмөр хамгааллын стандарт, дүрэм, журам, зааврыг биелүүлээгүй 58 зөрчил, нийт 83 зөрчил илрүүлсний 58 зөрчлийг газар дээр нь арилгуулж, бусад зөрчлийг арилгуулахаар 25 заалттай 3 хамтарсан албан шаардлагыг “Хос гол” ХХК, “Капитал фактори” ХХК, “Буян холдинг” ХХК зэрэг аж ахуйн нэгж байгууллагад хүргүүлсэн. Мөн хөдөлмөрийн харилцааны талаархи эрхзүйн бичиг баримтыг хууль тогтоомжид нийцүүлэн боловсруулан мөрдөх талаар 6 аж ахуйн нэгж байгууллагад зөвлөгөө өгч, туслалцаа үзүүлэн ажилласан. 13 ослын материал хүлээн авч, үйлдвэрлэлийн ослын акт тогтоон баталгаажуулж 18 аж ахуйн нэгжид тоног төхөөрөмжийн аюулгүй ажиллагааны гэрчилгээ олголоо. 2014 онд : 100 гаруй ААНБ-д “Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай” хууль, тогтоомжийн биелэлтийг шалгасан байна. Шалгалтанд барилга угсралтын 34, барилгын материалын үйлдвэр 25, хүнсний үйлдвэр 12, зам барилгын 3, бусад орон сууцны үйлчилгээний 6 салбар хамрагдсан байна. Дүүргийн Засаг даргын 2014 оны “Ажлын хэсэг байгуулах тухай” А/87 дугаар захирамжаар ажлын хэсэг байгуулагдан нийслэлийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2013 оны 75 дугаар тогтоолоор баталсан “Барилга угсралтын үйл ажиллагаанд хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлага хангах асуудлыг зохицуулах нийтлэг журам”-ыг хэрэгжилтийг	45.0

			хангуулахаар 22 барилгын нэгж объектод хяналт шалгалтыг хийсэн байна. Шалгалтын явцад хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангуулахтай холбоотой 300 гаруй зөрчил илрүүлж, 22 албан шаардлага бичиж, 7 ААНБ-ын үйл ажиллагааг түр хугацаагаар хэсэгчлэн зогсоож, 18 ААНБ-д 7190.0 мянган төгрөгийн торгуулийн арга хэмжээг авч, нийт 44 ААНБ-д зөвлөмж боловсруулан хүргүүлсэн байна.	
87.	5.12. Батлан хамгаалах хууль тогтоомжийг орон нутагт сурталчлах, хэрэгжилтийг хангуулах ажлыг зохион байгуулж биелэлтэнд хяналт тавин иргэдэд төрийн батлан хамгаалах үйлчилгээг хүртээмжтэй, чирэгдэлгүй хүргэнэ.	ЦШ	“Цэргийн үүрэгтэн, бэлтгэл офицеруудын 2013, 2014 оны цэргийн бүртгэлийг 2013 онд 94,8, 2014 онд 92.8 хувьтай тус тус зохион байгуулж явуулсан. 2013, 2014 онд дүүргийн Засаг даргын баталсан удирдамжийн дагуу Батлан хамгаалах хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, 18-50 насны эрэгтэйчүүдийн цэргийн үүргийн биелэлтийг шалган туслах ажлыг 24 аж ахуй нэгж, байгууллагад зохион байгуулсан. Дайчилгааны бэлтгэл нөөц, цэргийн бэлтгэл үүрэгтэнд цэргийн бага мэргэжил олгох сургалтыг 2013, 2014 онд зохион байгуулсан. Цэргийн штабын 2013, 2014 оны сургалт бэлтгэлийн нэгдсэн төлөвлөгөөний дагуу цугларах, шилжүүлэх байр, дайчилгаа удирдах бүлгийн томилгоот бүрэлдэхүүн, Цэргийн дүйцүүлэх албан хаагчид, хороодын Засаг дарга нарт мэдлэг дадлага олгох сургалтыг зохион байгуулж явуулсан. Дүүргийн Засаг даргын 2013 оны 143, 399, 2014 оны А/116, А/345 дугаар захирамжуудын дагуу 2013, 2014 оны 1, 2-р ээлжийн цэргийн жинхэнэ албаны халалт, татлага, гэрээт цэргийн албанд иргэдийг элсүүлэх ажлыг 4 удаа зохион байгуулж нийслэлийн Засаг даргаас өгөгдсөн тоон даалгаврыг бүрэн биелүүллээ. 2013, 2014 онд дайчилгааны даалгавартай анги, байгууллагуудтай 4 удаа тодотгол явуулж, оногдуулан данслагдсан бэлтгэл офицер, цэргийн үүрэгтэнийг тодотгон, 2014 оны 9 дүгээр сард зохион байгуулагдсан дайчилгаатай команд штабын хээрийн сургуульд оролцож, тавигдсан үүргийг бүрэн ханган биелүүлсэн. 2013-2014 онд цэргийн дүйцүүлэх албыг мөнгөн төлбөрийн хэлбэрээр орлуулан хаах болзол хангасан 597 иргэнээр 247,9 сая төгрөгийн мөнгөн төлбөр төлүүлж нийслэлийн төрийн сангийн дансанд төвлөрүүлэв. Тайлант хугацаанд цэргийн тоо бүртгэлээс хоцорсон, цэргийн жинхэнэ албан татлагаар ирээгүй 1066 иргэнд хуулийн дагуу захиргааны арга хэмжээ авч 12,3 сая төгрөгийн торгууль оногдуулан дүүргийн Санхүү төрийн сангийн хэлтсийн дансанд төвлөрүүлсэн байна.	45.0
88.	5.13. Дүүргийн гадаад харилцааг хөгжүүлж, өндөр хөгжилтэй орны хот, дүүргүүдтэй харилцаа тогтоон, төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлж гадаадын хөрөнгө оруулалтыг татаж ажиллана.	ЗХХ	2013 онд харилцаа хамтын ажиллагаатай БНХАУ-ын ӨМӨЗО-ы Хайлаар хот, БНСУ-ын Сөүл хотын Сеонбуг дүүрэг, Тэжон хотын Сео дүүргүүдийн зүгээс 4 удаагийн айлчлалыг хүлээн авч, дээрх хот, дүүргүүдэд 5 удаагийн айлчлал, туршлага судлах аяллыг хийж хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх, хамтын ажиллагааны төлөвлөгөө, чиглэл, хийж хэрэгжүүлэх ажлуудын талаар хэлэлцсэн. 2014 онд БНХАУ-ын ӨМӨЗО-ы Хянган аймгийн Рашаан хот, Япон улсын Шизүока мужийн Изүнокүни хоттой шинээр харилцаа тогтоон хамтын ажиллагаа эхлүүллээ. “Эрүүл мэндийн суварга” байгууллагатай хамтран БНСУ-ын Чунь - Ань их сургуулийн эмнэлэг, Чейл	35.0

			эмэгтэйчүүдийн эмнэлэгт дүүргийн ЭМТ-ийн 20 эмчийг мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад хамруулсан. 2014 оны 2-р сард дүүргийн Засаг дарга БНСУ-ын “Самдунг интернэйшнл” ТББ-тай хамтын ажиллагааны санамж бичигт гарын үсэг зурсны дагуу “Самдунг интернэйшнл” ТББ нь дүүргийн 2-р хорооны нутаг дэвсгэрт нэг ээлжиндээ 200 хүний сургалтын хүчин чадал бүхий МСҮТ байгуулсан. 2013 онд БНСУ-ын “Эмч нарын сайн дурын сан” ТББ-тай хатран ажиллах санамж бичигт гарын үсэг зурсан. Энэхүү хамтын ажиллагааны хүрээнд 2014 оны 6-р сард БНСУ-ын шүдний эмч нарын баг дүүргийн иргэдэд эмнэлгийн үйлчилгээг үнэ төлбөргүй үзүүлсэн байна.	
89.	5.14. Хэрэглэгчдийн эрх ашгийг хамгаалах чиглэлээр ХЭАХН, ШӨХТГ-тай хамтран ажиллана.	ЗХХ, ХЭАХН	Дүүргийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн А/95 дугаар тогтоолоор Хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах талаар 2013 онд дүүрэгт зохион байгуулах ажлын төлөвлөгөөг 22 заалттайгаар батлуулж, 7.6 сая төгрөгийн санхүүжилтийг зарцуулсан. Дүүргийн ХЭАХН хэрэглэгчийн эрх зөрчигдсөн асуудлаар нийт 126 санал гомдол хүлээн авч холбогдох байгууллагатай хамтран шийдвэрлэсэн байна. Олон улсын Хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах байгууллагаас 2014 оны Хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах өдрийг “Утсан харилцаагаар үйлчлүүлэгчдийн эрхийг хангая” уриан дор тэмдэглэхээр шийдвэрлэсэнтэй холбогдуулан нутаг дэвсгэрийн үүрэн холбооны салбар байгууллагуудад хамтарч ажиллах чиглэлийг албан бичиг, сурталчилгааны самбар хэлбэрээр хүргүүлэн ажиллаж байна. НҮБ-ын Ерөнхий Ассамблейгаас дэлхийн улс орнуудын Засгийн газрын анхаарлыг хандуулан тунхагласан хэрэглэгчийн үндсэн 8 эрхийн тухай мэдээллийн самбарыг дүүргийн ЗДТГ-т байрлуулсан. Шударга өрсөлдөөн хэрэглэгчийн төлөө газартай хамтран дүүргийн нутаг дэвсгэрт гоо сайхан, хими цэвэрлэгээний чиглэлээр үйлчилгээ эрхэлж буй 20 иргэн, аж ахуйн нэгжид хяналт шалгалт явуулж мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгч ажиллаа.	35.0

---000---